

Jaarverslag 2014

NV Schadeverzekering

Metaal en Technische Bedrijfstakken

Inhoud

Personalia per 31 december 2014.....	4
Kerncijfers	6
Verslag van de Raad van Commissarissen.....	8
Verslag van de directie.....	10
Jaarrekening.....	26
Balans per 31 december	26
Winst- en verliesrekening	28
Kasstroomoverzicht	30
Algemene toelichting	32
Risicoparagraaf	46
Toelichting op de balans per 31 december	58
Toelichting op de winst- en verliesrekening	70
Overige gegevens.....	78
Statutaire bepalingen	78
Bestemming van het resultaat.....	79
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	80
Nadere informatie bestuursleden	84

Personalia per 31 december 2014

Raad van Commissarissen

A.L. van Dalen
drs. ing. A.L.A van Gelder
drs. I. van Hoek AAG
C. Offerman RA
A. van der Veen MMO, voorzitter

Directie

drs. E. Ooms AAG
drs. P.N. Schrage

Audit- en risico commissie

A.L. van Dalen
drs. I. van Hoek AAG
C. Offerman RA

Aandeelhouder

Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken; deze heeft alle aandelen uitgegeven aan de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek.

Administrateur

Mn Services N.V.

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Actuaris

Towers Watson Netherlands B.V.

Kerncijfers 2010 - 2014

x 1.000 euro	2014	2013	2012	2011	2010
Resultaat	9.747	-551	-9.098	-53.590	-11.623
Premie					
Gefactureerde premies	42.674	24.782	16.858	14.431	13.431
Overige premies	6.572	11.869	23.348	25.489	26.203
Totaal bruto premies	49.246	36.651	40.206	39.920	39.634
Uitkeringen					
WAO-hiaat	22.680	23.919	25.177	25.781	24.235
WIA-producten	12.498	7.499	3.684	2.615	1.407
Totaal geboekte schaden	35.178	31.418	28.861	28.396	25.642
Eigen vermogen					
Weerstandsvermogen	128.024 ¹	118.277 ¹	118.828 ¹	107.002 ¹	37.861
Statutaire reserve	0	0	0	20.924	125.566
Aanwezig vermogen	128.024	118.277	118.828	127.926	163.427
Vereist weerstandsvermogen (SCR)	101.197	103.582	108.329	89.168	n.v.t.
Normsovabiliteit (2010-2013 gewenst weerstandsvermogen)	151.796	127.404	129.995	107.002	37.861
Technische voorziening					
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's	1.014	3.145	2.027	2.302	1.819
Voor te betalen schaden WAO	317.586	311.398	340.902	323.453	299.938
Voor te betalen schaden WIA	463.206	393.259	245.957	173.398	151.325
Totaal technische voorzieningen	781.806	707.802	588.886	499.153	453.082
Gemiddelde Swap rate	0,820%	2,210%	1,586%	2,615%	3,427%

¹ Het gewenst weerstandsvermogen is het streefniveau dat NV schade op grond van het eigen kapitaalbeleid wil aanhouden. In het vierde kwartaal 2014 heeft NV schade haar kapitaalbeleid gewijzigd. Daarmee is het gewenste weerstands niveau aangepast: van het minimum van de SCR en 18 procent van de technische voorzieningen naar een SCR-ratio van 150 procent. Tot en met 2010 was het (gewenste) weerstandsvermogen gebaseerd op het standaardmodel van De Nederlandsche Bank voor vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen (VEV) voor pensioenfondsen.

	2014	2013	2012	2011	2010
Rendementen					
WAO-portefeuille	9,2%	-4,9%	5,9%	4,8%	4,4%
WIA-portefeuille	11,5%	-1,8%	7,3%	8,6%	4,7%
Verzekerden					
Werkgevers:					
WIA-bodem	32.307	32.382	32.957	33.316	33.211
WGA-hiaat	32.287	32.359	32.945	33.296	33.184
WGA-basis	4.548	4.717	4.937	5.163	4.900
WIA-excedent	507	443	240	n.v.t.	n.v.t.
WIA-excedent Top	33	34	22	n.v.t.	n.v.t.
Werknemers:					
WIA-bodem	338.590	342.097	352.148	355.699	350.968
WGA-hiaat	337.873	341.321	351.354	354.771	349.885
WGA-basis	41.296	42.000	43.877	45.156	42.361
WIA-excedent	4.913	2.906	1.964	n.v.t.	n.v.t.
WIA-excedent Top	205	123	100	n.v.t.	n.v.t.
Klantwaardering					
Werknemers	7,7	7,1	6,7	n.v.t.	n.v.t.
Werkgevers	7,3	7,0	6,7	n.v.t.	n.v.t.
Klantloyaliteit					
Werknemers	89%	89%	80%	n.v.t.	n.v.t.
Werkgevers	83%	81%	65%	n.v.t.	n.v.t.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Aan de Aandeelhouders,

Wij hebben het genoegen u de door de directie opgestelde jaarrekening over 2014 aan te bieden. In overeenstemming met artikel 22 van de statuten is de jaarrekening gecontroleerd door de externe accountant. De controleverklaring van Ernst & Young Accountants LLP is bij dit verslag gevoegd. Wij stellen u voor om de jaarrekening 2014 goed te keuren. Deze goedkeuring strekt tot decharge van de directie voor het in het jaar 2014 gevoerde beleid en tot decharge van de Raad van Commissarissen voor het in 2014 uitgeoefende toezicht.

De RvC heeft in 2014 een aantal punten centraal gesteld:

1. Inhoudelijke onderwerpen

De directie heeft de ambitie om tot de meest toonaangevende arbeidsongeschiktheidsverzekeraars van ons land te behoren, zowel wat betreft de prijs als de kwaliteit van de dienstverlening. De Raad steunt de directie in deze ambitie. Daarnaast waren in 2014 de volgende inhoudelijke onderwerpen aan de orde: de huidige strategie van NV schade, de geboekte voortgang bij de verdere inspanningen om de klant centraal te stellen in alles wat we doen, onder andere maar niet uitsluitend door het behalen van het keurmerk Klantgericht Verzekeren en het lanceren van de nieuwe website, het verder optimaliseren van de risicobeheersing, het terugdringen van de uitvoeringskosten van MN en verder professionalisering van het bestuurlijk proces. Voor wat betreft dat laatste punt heeft de Raad in samenspraak met de directie afspraken gemaakt over de inhoud van de kwartaalrapportages en de invulling van het jaarwerk.

2. Versterking van de corporate governance

Voor de toezichthoudende rol is het noodzakelijk dat een toezicht kader is vastgelegd. Eind 2014 zijn in dat kader in samenwerking met de directie zaken ontwikkeld als kapitaalbeleid, risicobeleid, beleggingsbeleid/beleggingsmandaat en premiebeleid. Waar nodig is instemming van de AV gevraagd.

Naast de toezichthoudende taak heeft de RvC een werkgeversrol. In 2014 is een remuneratiecommissie benoemd. Deze heeft in 2014 het arbeidsvoorwaardenpakket van de directieleden herzien en heeft een systeem van beoordelings/functioneringsgesprekken ontwikkeld. Tevens is met de directie afgesproken overleg te voeren over de scholing voor de directieleden.

De invulling van de derde rol – advies – is in onder andere een kennissessie aan de orde geweest. Op de agenda van 2015 staat verdere verdieping van deze rol. De vacature ontstaan door het vertrek van de heer Bruggeman is in 2014 nog niet vervuld. Wel zijn de eerder vastgelegde procedures en profielschetsen gehanteerd. In 2015 zal de vacature voor het voorzitterschap van de A&R commissie bij het vervullen van deze vacature worden betrokken.

3. Versterking kennis RvC

In het kader van permanente educatie van de Raad van Commissarissen en de directie is begin 2014 een programma voor educatie voor RvC leden vastgesteld. In 2014 hebben externe adviseurs zogenaamde Kennissessies verzorgd. De Kennissessies zijn er op gericht op het behouden dan wel verkrijgen van de kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om als commissaris te kunnen (blijven) functioneren. De volgende thema's zijn aan de orde geweest in 2014: Vermogensbeheer, Corporate Governance, Verzekeringstechniek en Jaarrekening. Door dergelijke sessies verdiept de Raad zich in actuele onderwerpen maar ook in het reilen en zeilen bij NV schade.

Vergaderingen Raad van Commissarissen en Audit- en Risicocommissie

In 2014 zijn 7 vergaderingen gehouden, deze zijn bijgewoond door vrijwel alle leden van de Raad en de directie van NV schade.

De Audit- en Risicocommissie van de Raad van Commissarissen is 6 keer bij elkaar geweest. Bij deze vergaderingen waren ook de directie, de interne auditor en de compliance en risicomanager aanwezig. De Audit- en Risicocommissie heeft zich met name gebogen over de volgende onderwerpen: de resultaten, het risicobeheer (ORSA/ERB) en de kwaliteit van de kwartaalrapportages.

Bezetting RvC

Per 1 januari 2014 is de heer H. Jager afgetreden als voorzitter van de Raad van Commissarissen en heeft hij afscheid genomen. De heer Van der Veen is benoemd als voorzitter. In januari 2014 is de heer C. Offerman toegetreden tot de Raad en in mei 2014 mevrouw I. van Hoek.

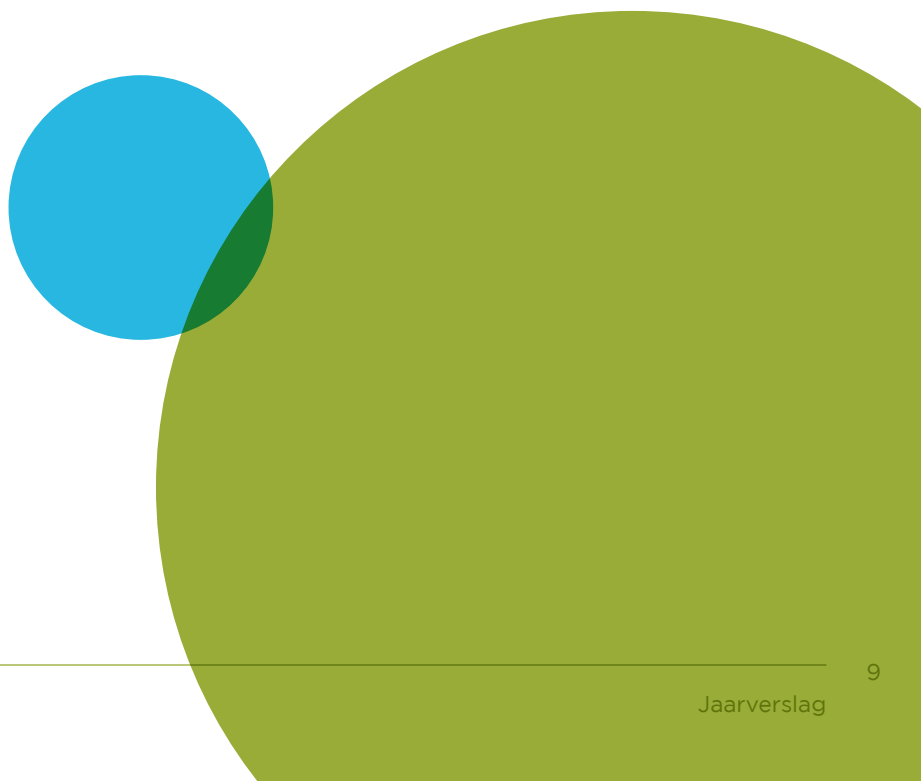
In 2014 bereiken zowel de heer Van Dalen als de heer Van der Veen het einde van hun eerste termijn, zij zijn volgens het geldende rooster afgetreden en op voordracht van de raad, zijn zij beiden voor een termijn van drie jaar herbenoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Op 1 juli 2014 is de heer Bruggeman afgetreden. De Raad bedankt zowel de heer Jager als de heer Bruggeman voor hun jarenlange inzet en betrokkenheid. De Raad van Commissarissen beraadt zich op dit moment over de invulling van de ontstane vacature. Er is een individuele profielschets voor het nieuwe lid van de Raad opgesteld die past binnen de profielschets van de Raad van Commissarissen. Het streven is diversiteit en evenwicht in de samenstelling te waarborgen. De huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen wordt als evenwichtig, deskundig en divers beoordeeld, onder behoud van de doelstelling het percentage door vrouwen ingenomen zetels verder te verhogen. De Raad van Commissarissen is zeer tevreden over de geboekte voortgang en de inzet van de directie, en is trots op het behalen van het Keurmerk Klantgericht Verzekeren.

Den Haag, 30 april 2015

Raad van Commissarissen:

A.L. van Dalen
drs. ing. A.L.A. van Gelder
drs. I. van Hoek AAG
C. Offerman RA
A. van der Veen MMO, voorzitter

Verslag van de directie

1. Onze missie en visie

Wie zijn we en waar staan we voor?

NV schade is de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar in de bedrijfstak Metaal en Techniek. Wij zijn opgericht door sociale partners in de sector. Het centraal stellen van de belangen van de werkgevers en werknemers (onze klanten) is dan ook een onlosmakelijk onderdeel van onze identiteit. We zijn een sociale verzekeraar zonder winstoogmerk en zonder kleine lettertjes en met een soepel uitkeringsbeleid. Wij willen dienstverlening aanbieden die wat betreft prijs-kwaliteitverhouding uitstekend is in de markt en is toegespitst op de bedrijfstak. NV schade kiest daarom voor collectieve, eenvoudige producten in combinatie met persoonlijke dienstverlening. Als verzekeraar waarborgen wij uiteraard de gevolgen van financiële risico's van arbeidsongeschiktheid van onze klanten. Maar het is onze overtuiging dat wij meer toegevoegde waarde kunnen bieden aan werknemers en werkgevers gedurende de onzekere periode die gepaard gaat met ziekte en arbeidsongeschiktheid. We willen onze klanten dan ook ondersteunen en zoveel mogelijk ontzorgen op dit gebied. Een persoonlijke en betrokken aanpak is voor ons daarbij cruciaal. Wij hebben hart voor onze klanten. Dat betekent dat wij luisteren naar onze klanten, ons inleven in hun wensen en behoeftes en begrip tonen voor de situatie waarin zij terechtkomen bij arbeidsongeschiktheid. Voor onze medewerkers en voor ons als directie houdt dit in dat we bevoegen en betrokken aan het werk willen zijn. Alleen dan kunnen wij onze klanten het gevoel geven dat wij er voor hen zijn. Wij stellen ons ten doel om ons steeds te blijven ontwikkelen en waar mogelijk onze dienstverlening beter, gemakkelijker, en goedkoper te maken.

2. Wat heeft 2014 onze klanten en NV schade gebracht?

Vergroting klantgerichte dienstverlening en verbetering klantinformatie

Wij vinden het belangrijk dat onze klanten de informatie over onze producten gemakkelijk kunnen vinden en begrijpen. Eenvoudig toegankelijk en als het nodig is persoonlijk. De behoefte van de klant staat hierbij centraal. De richtlijnen die de AFM heeft opgenomen in het handboek "Werken aan duidelijke klantinformatie" passen bij onze klantgerichte koers. De klantgerichte koers wordt daarnaast zichtbaar en meetbaar gemaakt door het Keurmerk Klantgericht Verzekeren (hierna: het KKV). Om onze klantgerichte strategie verder vorm te geven hebben we een Klantinformatieverbeterplan opgesteld aan de hand van de richtlijnen van de AFM en het KKV. In dit plan ligt onze communicatiekoers waarbij het klantbelang centraal staat vast, wat richting geeft aan het bijbehorende project 'Verbeteren Klantcommunicatie'. Wij passen onze communicatiemiddelen aan en werken aan een klantgerichte cultuur, welke wij continu laten beoordelen door onze klanten om steeds beter te kunnen worden. Zo is bijvoorbeeld in 2014 de website aangepast en zijn over belangrijke onderwerpen korte films toegevoegd, die extra uitleg bieden.

Keurmerk Klantgericht Verzekeren

Onze inspanningen en die van onze medewerkers op het gebied van klantgerichte dienstverlening en de klantcommunicatie hebben hun vruchten afgeworpen. Zo heeft NV schade in het eerste kwartaal van 2014 het KKV behaald. Daarmee behoort NV schade tot de 42 verzekeraars in Nederland (van de in totaal 170) die keurmerkhouders zijn. Het KKV garandeert consumenten de kwaliteit van dienstverlening en klantgerichtheid van een verzekeraar of gevolmachtigde. De Stichting toetsing verzekeraars geeft het KKV uit. De stichting controleert of een keurmerkhouders duidelijke en eerlijke informatie geeft over zijn verzekeringen en rekening houdt met de doelgroep als deze een verzekering ontwikkelt.

Preventie en re-integratieactiviteiten

Sinds 2010 verlenen wij actieve re-integratiebegeleiding aan werknemers en hun werkgevers die in aanmerking komen voor een uitkering vanuit de WGA-basisverzekering. Van 2010 tot en met eind 2014 hebben we 204 lopende casussen behandeld en zijn er 86 afgesloten. Na verrekening van de kosten van de begeleiding is met de re-integratiebegeleiding tot en met ultimo 2014 ruim 2,8 miljoen euro aan besparingen gerealiseerd¹. De besparingen zijn gerealiseerd door:

- begeleiding van werknemers naar een nieuwe werkgever of starten als ZZP-er;

- ondersteuning van niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikte werknemers bij het aanvragen van een vervroegde herbeoordeling bij UWV. Werknemers kunnen daardoor eerder overgaan van een WGA-uitkering naar een (hogere) IVA-uitkering van UWV;
- afschatting van werknemer naar minder dan 35% arbeidsongeschiktheid als gevolg van ondersteuning bij herbeoordeling door UWV.

Vanaf 1 januari 2013 zijn we gestart met een pilot om dezelfde dienstverlening als voor de WGA-basisverzekering aan te bieden bij de WIA-werknemersverzekering. In 2014 hebben we besloten de pilotgroep uit te breiden. Ultimo 2014 zijn er 44 lopende casussen in behandeling en tot nog toe zijn er 27 afgerond. Met de re-integratiebegeleiding is tot en met ultimo 2014 ruim 450 duizend euro aan besparingen gerealiseerd². De besparingen zijn gerealiseerd door re-integratie bij een nieuwe werkgever en doordat verzekerden van NV schade die een WGA-uitkering van UWV kregen door ondersteuning van NV schade een IVA-toekenning hebben gekregen. De re-integratieondersteuning voor de WIA-werknemersverzekering betreft voornamelijk een pilot die in 2015 wordt geëvalueerd.

MENSmobiel

In de motorvoertuigen- en tweewielerbranche is vanaf november 2013 een begin gemaakt met de inrichting van het Vitaliteitsloket van sociale partners. NV schade neemt samen met de brancheverzekeraar deel aan het project "MENSmobiel". Doel van MENSmobiel is om alle binnen de branche aanwezige kennis en kunde op het gebied van vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, verzuimbegeleiding en re-integratie met elkaar te verbinden. Er is een eerstelijnsfunctie voor werknemers en werkgevers ingericht met een online kennisplatform en een vraagbaak- en doorwijzfunctie die wordt bemenst door Adviseur MENSmobiel. Werkgevers en werknemers kunnen hier terecht met vragen over de gehele keten van preventie tot arbeidsongeschiktheid.

Daarnaast is er binnen het project MENSmobiel een pilot gestart voor samenwerking met de verzuimverzekeraar. Hierbij wordt de re-integratiedienstverlening van NV schade afgestemd met de verzuimbegeleiding vanuit de verzuimverzekeraar, waardoor in veel gevallen al in een veel vroeger stadium met re-integratie kan worden gestart dan nu het geval is. Vanzelfsprekend met in achtneming van alle privacy waarborgen. Hierdoor wordt de kans op succes aanzienlijk vergroot en kan daardoor de instroom in de WIA verder worden verkleind.

JIJ

Sinds medio 2014 wordt het project "Alles draait om JIJ" (kortweg JIJ) als pilot door vakbonden en werkgeversorganisaties in de sector metaal en techniek voortgezet. De pilot heeft als doel om de bewustwording van het belang van duurzame inzetbaarheid onder werknemers en werkgevers te vergroten. NV schade biedt financiële en inhoudelijke ondersteuning aan de pilot. JIJ is een sectorale vraagbaak- en wegwijsfunctie op het gebied van duurzame inzetbaarheid. JIJ is er voor iedereen uit de Metaal en Techniek die meer wil weten over duurzame inzetbaarheid en daar zelf mee aan de slag wil. Er wordt ondersteuning en advies geboden over hoe werknemers gezond en met plezier kunnen blijven werken tot aan hun pensioen. JIJ biedt informatie, tips en advies en een online werkscan. Aan de hand van dat laatste kan een werknemer bepalen hoe het met zijn duurzame inzetbaarheid is gesteld. Voor eerste advisering en doorverwijzing kan de werknemer vervolgens bij een consultant terecht. Tot slot is er een integrale methodiek ontwikkeld waarmee werkgevers en werknemers in de bedrijven zelf praktisch en concreet invulling kunnen geven aan hun eigen duurzame inzetbaarheid. De effectiviteit van de integrale bedrijfsbenadering van JIJ wordt in 2015 onderzocht.

Risicomanagement en -beheersing

Onze visie op risicomanagement houdt in dat wij te allen tijde risico's willen vermijden die onze verplichtingen en dienstverlening aan onze klanten in gevaar kunnen brengen. Vanuit die visie is het noodzakelijk dat wij risico's waarmee wij te maken hebben beheersen. Met dit doel hebben wij ons risicobeleid vastgelegd in het risicomanagement handboek. Wij beoordelen ons risicobeleid en onze risico's periodiek.

¹ De besparingen zijn het saldo van de vrijval van schadevoorziening WGA-basis en de inrichtings- en uitvoeringskosten.

² De besparingen zijn het saldo van de vrijval van schadevoorziening WGA-hiaatverzekering en de inrichtings- en uitvoeringskosten.

Belangrijke ontwikkelingen risicobeheersing in 2014

In 2014 hebben wij belangrijke stappen gezet in het monitoren van de beleggings- en verzekeringstechnische risico's waaraan wij blootstaan. Zo hebben wij in het eerste kwartaal van 2014 een (interactief) prognosemodel ontwikkeld. Met dit model kunnen wij onze kapitaalpositie over een periode van vier jaar prognosticeren onder verschillende scenario's. Bij deze scenario's kan rekening gehouden worden met verschillende economische omstandigheden, specifiek voor NV schade van toepassing zijnde risico's en kunnen managementacties worden doorgevoerd en de effecten daarvan worden berekend.

In het kader van risicobeheersing hebben we in 2014 net als in de voorgaande twee jaren een ORSA uitgevoerd. Het uitvoeren van een ORSA zal vanaf 1 januari 2016 onder Solvency II verplicht gesteld worden voor Europese verzekeraars. Voor Nederlandse verzekeraars was het al verplicht om in 2014 een ORSA (of ERB) uit te voeren. Parallel aan de prognoses die zijn uitgevoerd voor de ORSA, hebben wij in 2014 ook een ALM-studie uitgevoerd. In de ALM studie zijn de beleggingsrisico's waaraan wij blootstaan nader gekwantificeerd. De prognoses voor de ORSA en de ALM-studie tezamen hebben ons een nog vollediger beeld verschaft van de belangrijkste risico's waaraan wij bloot staan en van de effectiviteit van de verschillende maatregelen die we kunnen nemen om risico's te mitigeren. Zo hebben we in de ORSA de berekende buffer middels de standaardformule voor de Solvency Capital Requirement (SCR³) getoetst aan onze eigen – kwantitatieve en kwalitatieve – risico-inschattingen. We kunnen naar aanleiding van de ORSA concluderen dat onze kapitaalpositie onder de meest waarschijnlijke economische scenario's ook bij het optreden van zware verzekeringstechnische risico's ruim blijft boven de Minimum Capital Requirement zoals die onder Solvency II geldt.

Aanpassingen binnen het strategisch beleggingsbeleid

Naar aanleiding van de ALM-studie en de ORSA die we in 2014 hebben uitgevoerd hebben we besloten ons strategische beleggingsbeleid voor 2015 aan te passen. Uitgangspunt is het minimaliseren van de kans om onder de door de toezichthouder vereiste buffers te komen. Om deze doelstelling te realiseren hebben we eind 2014 een aantal beleggingsbeginselen (investment beliefs) geformuleerd die we begin 2015 formeel hebben vastgelegd. De investment beliefs geven aan waar wij rendement willen en denken te kunnen halen. De investment beliefs vormen onze overtuigingen van de werking van economie en financiële markten.

Binnen het strategisch beleggingsbeleid hebben we er in 2014 voor gekozen om de beleggingsrisico's verder te verlagen. Dit proces hebben we begin 2015 ingezet, waardoor onze financiële positie in belangrijke mate is verstevigd. Desondanks voldoet onze huidige financiële positie nog niet aan onze interne norm. Ons financiële beleid zal er de komende tijd dan ook primair op gericht zijn de financiële positie verder te verstevigen.

Verder behouden we binnen het strategisch beleggingsbeleid de mogelijkheid om gedurende het jaar accentverschuivingen in de beleggingsportefeuille aan te brengen, al naar gelang de hoogte van onze financiële buffers. Bij afname van de benodigde buffers zal dit leiden tot verdere afbouw van risico's en vice versa. Daarnaast zal als uitvloeisel van het strategisch beleggingsbeleid binnen de portefeuilles onderzoek worden gedaan naar het toevoegen van nieuwe (sub)categorieën.

Ontwikkelingen op gebied van compliance

In 2013 hebben wij een compliance gapanalyse uitgevoerd en een compliance verbeterplan opgesteld. In 2014 hebben wij alle verbeterpunten uit ons plan doorgevoerd.

Governance

In 2013 zijn wij begonnen met het verder professionaliseren van onze governance en het optimaliseren van onze bedrijfsvoering. Hier zijn in 2013 en 2014 belangrijke stappen in gezet, zoals het invullen van alle sleutelfuncties.

³ De SCR is de kapitaal eis waaraan verzekeraars onder Solvency II dienen te voldoen. De SCR is een middels standaardformules berekende kapitaal eis en geeft het niveau aan waarmee de verzekeraar, rekeninghoudende met zijn risicoprofiel, met een kans van 99,5% over een periode van 1 jaar aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Code Governance Verzekeraars

Wij leven de Code Governance Verzekeraars na. De interne audit functie is in 2014 vorm gegeven. Op een beperkt aantal onderdelen is de Code nog niet volledig nageleefd in 2014. Ten aanzien van de invulling op het gebied van permanente educatie zijn nog verbeteringen mogelijk. Hier gaan we in de loop van 2015 verder mee aan de slag.

Voor een volledige weergave van de wijze waarop wij de Code Governance Verzekeraars naleven verwijzen we naar het verslag daarvan op onze website.

Kapitaal- en premiebeleid

In de loop van 2014 hebben we ons kapitaalbeleid verder aangescherpt. De belangrijkste wijziging in het kapitaalbeleid betreft de grenzen die we voor onze financiële buffers aanhouden. In het aangescherpte kapitaalbeleid hebben we de koppeling van de grenzen aan de technische voorzieningen losgelaten en hebben we grenzen gedefinieerd in termen van de SCR-ratio⁴. Met de koppeling van de grenzen aan de SCR-ratio⁵ sluit NV schade beter aan bij wat in de markt gebruikelijk is. Tevens sluit deze benadering beter aan bij de Solvency II richtlijn en bij onze visie op risico's: door de koppeling van de grenzen aan de SCR-ratio is de hoogte van de benodigde financiële buffers afhankelijk van ons risicoprofiel als verzekeraar. Het vereiste kapitaal voor NV schade is gelijk aan een SCR-ratio van 100%, ofwel de SCR. De normsolvabiliteit hebben we gesteld op een SCR-ratio van 150% en als bovengrens is een grens van 200% vastgesteld (de statutaire reservegrens). De solvabiliteit grenzen zijn zodanig vastgesteld dat onze SCR-ratio bij tegenvallers met voldoende zekerheid boven de 100% blijft. Bij een SCR-ratio boven 200% is de financiële positie van NV schade naar het oordeel van de directie dusdanig solide dat een statutaire reserve gevormd kan worden die door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan worden aangewend voor bijvoorbeeld premiekorting of voor het verbeteren van onze productvoorwaarden. Daarnaast is in het kapitaalbeleid een toelichting opgenomen op de stappen en procedures die we volgen indien onze financiële positie achterblijft bij de gewenste solvabiliteit. Het premiebeleid is op een beperkt aantal onderdelen aangepast, met name gedreven door de wijzigingen die in het kapitaalbeleid zijn aangebracht.

Kostenbeheersing

Wij streven naar een verdere versterking van onze financiële positie en concurrentiepositie. Daarbij horen ook marktconforme prijsafspraken met onze uitvoerder MN en overige zakenpartners. In 2014 hebben wij voor 2015 en volgende jaren afspraken gemaakt waarmee de kosten voor uitvoering en het mederisicodragerschap verder worden teruggebracht. Dit stelt ons in staat om de premies van onze verzekeringen voor onze klanten zo laag mogelijk te houden.

Maatschappelijk Verantwoord Verzekeren

Verantwoorde bedrijfsvoering en producten

Vanuit ons doel een verantwoorde verzekeraar te zijn, hanteren wij de beginselen van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Binnen onze bedrijfsvoering houden wij rekening met de elementen people, planet en profit. De wijze waarop wij met mensen omgaan, de impact die wij op onze omgeving hebben en de manier waarop wij onze financiële continuïteit waarborgen beschrijven wij hier kort met enkele voorbeelden.

People: mensen centraal

Bij ons draait alles om mensen: de werknemers en hun werkgevers in de Metaal en Techniek. In onze gehele dienstverlening willen wij deze klanten zo goed mogelijk bedienen.

Onze taak beperkt zich niet tot de verzekeringstechnische aspecten en de administratieve afhandeling van onze producten. Wij benaderen actief de werknemers die arbeidsongeschikt zijn geraakt om hen te wijzen op de verzekeringen waar zij mogelijk recht op hebben. Daarnaast begeleiden wij arbeidsongeschikten bij de re-integratie richting het arbeidsproces.

⁴ De SCR-ratio is gelijk is aan het eigen vermogen gedeeld door de SCR.

⁵ Solvency Capital Requirement. De SCR betreft het kapitaalsniveau waarmee de verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge mate van zekerheid (99,5%) over voldoende middelen beschikt om ook op termijn aan zijn verplichtingen te voldoen.

Planet: onze omgeving zo min mogelijke belasten

Als verzekeraar opereren wij in een sector die vanuit haar kernactiviteiten een beperkte milieubelasting teweegbrengt. Met verantwoord verzekeren zijn de te behalen winsten op het gebied van de zogenaamde footprint dan ook beperkt. Dit neemt echter niet weg dat wij onze omgeving wel zo min mogelijk willen belasten. Wij gebruiken daarom alleen papier met het FSC-label (Forest Stewardship Council). De grondstof voor ons papier is hierdoor altijd afkomstig uit verantwoord beheerde bossen. Verder wordt er voor onze diensten gebruik gemaakt van een energiezuinig en op groene stroom draaiend datacenter en is de CO2 footprint van onze uitvoerder in kaart gebracht. Onze huisvesting is door diverse energiezuinige en waterbesparende aanpassingen voorzien van een B-label, hetgeen de meest duurzame kwalificatie is voor bestaande bouw.

Profit: waarde creëren zonder winstoogmerk

Wij hebben geen winstoogmerk. Alle eventuele winsten, die niet worden aangewend ter versterking van de reserves, geven we terug aan werkgevers en werknemers door premiekortingen te verlenen en extra uitkeringen te doen. Doorlopend werken wij aan de optimalisering van onze dienstverlening om in te spelen op de veranderende behoeften van onze klanten, waardoor wij passende producten blijven aanbieden en geen onnodige verzekeringen afsluiten.

Verantwoord Beleggen

Als verzekeraar hebben wij de plicht om het door ons beheerde vermogen zo goed mogelijk te laten renderen binnen de vastgestelde risicotoleranties. Hierdoor kunnen wij immers de kosten voor de verzekeringen van onze werkgevers en werknemers laag houden. Tegelijkertijd past het ook bij onze uitgangspunten en waarden om de maatschappelijke impact van onze beleggingen mee te nemen in onze beleggingskeuzes.

Een verantwoord rendement wordt behaald door het voorkomen van negatieve maatschappelijke effecten en streven naar het hoogste rendement tegen de laagste maatschappelijke impact en kosten op de langere termijn (financieel versus maatschappelijk rendement). Onze vermogensbeheerder spreekt met die gedachte ondernemingen aan op hun gedrag en probeert hen ervan te overtuigen dat voorkomen van deze effecten op de lange termijn beter is voor de prestaties van een onderneming. De belangrijkste instrumenten die MN hiervoor hanteert zijn het dialoogprogramma en het stembeleid.

Onze vermogensbeheerder MN is sinds 2008 ondertekenaar van de United Nations Principles for Responsible Investment (PRI). De principes van de PRI hebben wij uitgewerkt in tien leidende beginselen. Deze leidende beginselen (waarin naar diverse internationale verdragen wordt verwezen, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten en werknemersrechten) vormen de grondslag voor onze maatschappelijk verantwoorde beleggingsactiviteiten: uitsluiting, ESG-integratie, actief aandeelhouderschap en thematische beleggingen.

3. Waar willen we heen de komende jaren?

Verder verbeteren van onze dienstverlening

We hebben onszelf als doel gesteld om in de komende jaren toe te groeien naar een positie binnen de top drie van arbeidsongeschiktheidsverzekeraars in Nederland. Dat geldt zeker voor het onderdeel klanttevredenheid en de waardering van werkgevers en werknemers voor onze dienstverlening. Om deze doelstelling te bereiken is het noodzakelijk dat we onze dienstverlening verder verbeteren. Onze visie op optimale dienstverlening leggen we in 2015 formeel vast in een klantenbeleid. Daarin beschrijven wij onder andere onze visie op klantbediening, waarbij de wensen van de klant centraal staan. Dit vereist naar onze mening gepersonaliseerde en op maat gesneden dienstverlening waarbij empathie een belangrijke rol speelt. Ook een gedifferentieerde benadering voor verschillende klantgroepen is onontbeerlijk. Om de komende jaren het beoogde resultaat te kunnen realiseren moet de visie op wat wij voor onze klanten willen betekenen compleet zijn verankerd in het hart van de onderneming: in de cultuur, de kernwaarden waar naar geleefd en gehandeld wordt en het businessmodel. Hier zullen wij de komende jaren nader aandacht aan besteden. Verder zullen wij in het kader van klantgemak en onzekerheidsreductie onze dienstverlening verder digitaliseren. Deze digitalisering zal de dienstverlening dusdanig revolutioneren dat een voor de klant volledig transparant en toegankelijk klantproces ontstaat, waardoor hij ongeacht plaats en tijd informatie gemakkelijk kan opvragen en raadplegen over voor hem relevante onderdelen van het klantproces. Als onderdeel van de verdere digitalisering nemen we in 2015 een nieuw verzekeringsadministratiesysteem in gebruik. Dit systeem biedt meer flexibiliteit en mogelijkheden en dat draagt eraan bij dat wij toekomstbestendig onze administratie kunnen blijven voeren. Naast de digitalisering ondersteunen wij onze klanten op de voor hen belangrijke momenten met persoonlijke dienstverlening in de vorm van de Adviseur Arbeidsongeschiktheid. Tot slot polsen wij doorlopend de ervaringen en wensen bij onze klanten door middel van klanttevredenheidsonderzoeken. Aan de hand van de feedback die wij daaruit krijgen passen wij onze dienstverlening aan, zodat die steeds beter aansluit op de behoeften van onze klanten.

De verzekeringsmarkt

De doelstelling om onze dienstverlening verder te verbeteren wordt primair ingegeven door onze missie en visie: NV schade is van en is er voor werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek. Als we kijken naar de markt om ons heen zien we dat het centraal stellen van het klantbelang daarnaast ook steeds meer een randvoorwaarde wordt om bestaansrecht te houden als verzekeraar. Klanten worden kritischer en mondiger, onder andere omdat zij meer en snellere mogelijkheden hebben om informatie tot zich te nemen. Wij verwachten dat de komende jaren de concurrentie op de inkomens- en schademarkt zal blijven toenemen, mede doordat verzekeraars zich terugtrekken van de markt van levensverzekeringen en zich meer op de inkomens- en schademarkt richten. Deze ontwikkelingen dragen er toe bij dat klanten van hun verzekeraar bredere dienstverlening wensen en verwachten dan het afdekken van financiële risico's alleen. Wij spelen hier op in door onze klanten dan ook oplossingen te bieden voor een breder scala aan arbeidsongeschiktheid gerelateerde problemen.

De markt voor WGA eigenrisicodragerverzekeringen

Op de markt voor WGA eigenrisicodragerverzekeringen (WGA uitstapmarkt) treden naar verwachting de komende jaren flinke verschuivingen op. Tot 2013 nam het aantal WGA eigenrisicodragers nog toe. In 2014 was voor het eerst een daling waarneembaar. De verwachting is dat deze trend zich in 2015 voortzet vanwege de relatief stabiele UWV premies en de hogere premies van verzekeraars nadat zij in de beginjaren te lage premies hebben gevraagd. Een andere aanleiding voor de verschuivingen op de WGA uitstapmarkt zijn de maatregelen uit de op 1 januari 2014 ingegane wet Beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (kortweg Bezava). De wet Bezava behelst een hervorming van de uitvoering en financiering van de Ziektewet en de WGA. Verschillende verzekeraars hebben naar aanleiding daarvan reeds aangekondigd hun propositie te wijzigen of zelfs de markt te zullen verlaten. Deze hervorming, in combinatie met de ontwikkeling van de WGA uitstapmarkt, heeft belangrijke gevolgen voor de WGA-basisverzekering van NV schade. Wij zullen in 2015 onderzoeken de toekomstige mogelijkheden van dit product in de metaal en techniek.

Governance en risicobeheersing

Op het gebied van governance en risicobeheersing hebben wij in 2013 en 2014 belangrijke verbeterlagen gemaakt. In 2015 en daaropvolgende jaren willen wij nog verdere verbeteringen doorvoeren op het gebied van het formaliseren van interne processen en de vastlegging daarvan. Daarnaast willen we verkennen welke verbetermogelijkheden er voor ons resterend zijn om nog beter in control te zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de door ons uitbesteede processen.

Solvency II

De aanstaande inwerkingtreding van Solvency II per 1 januari 2016 zal naar verwachting vergaande impact hebben op de verzekeringsmarkt. Met Solvency II beoogt de Europese wetgever een betere bescherming van de klanten van verzekeraars te bieden en een uniforme Europese markt te creëren, waardoor in alle EU-landen dezelfde condities en toezichteisen gelden voor verzekeraars. Er worden strengere kapitaalseisen geïntroduceerd die ervoor moeten zorgen dat verzekeraars voldoende kapitaal aanhouden gezien hun specifieke risicoprofiel. Daarnaast zijn er richtlijnen met als doel om een gedragsverandering bij het management van verzekeraars te bewerkstelligen zoals een goede governance, een adequaat risicobeleid en een transparante wijze van rapporteren en verantwoording. Wij lopen op schema bij het invoeren van de Solvency II richtlijnen. In 2015 zullen wij nog verdere voorbereidende werkzaamheden uitvoeren met het oog op de implementatie van Solvency II per 2016. Deze hebben onder andere betrekking op data- en rapportagebeheer en de wijze waarop deze doorwerken in onze governance.

4. Juridische structuur NV schade

NV schade is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen is de aandeelhouder van NV Schade. Deze heeft alle certificaten van aandelen uitgegeven aan de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek.

De directie van NV schade bestaat uit twee directeuren, die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het dagelijks bestuur van NV schade. Verder beschikt NV schade over een Algemene Vergadering van Aandeelhouders, Raad van Commissarissen, Audit- en Risicocommissie en een Remuneratiecommissie. De governance van NV schade is in overeenstemming met Solvency II. NV Schade heeft alle vier de sleutelfuncties (risk, compliance, actuarieel en audit) ingevuld.

5. Financiële positie en resultaten

Kerncijfers (x 1 mln. euro)	2014	2013
Eigen vermogen	128,0	118,3
SCR conform Solvency II	101,2	103,6
Solvabiliteitsratio (EV/SCR)	127%	114%
Normsolvabiliteit	151,8	155,4
Statutaire reservegrens	202,4	207,2
Bruto premiebatens	49,2	36,7
Uitkeringen	35,2	31,4
Resultaat	9,7	-0,6

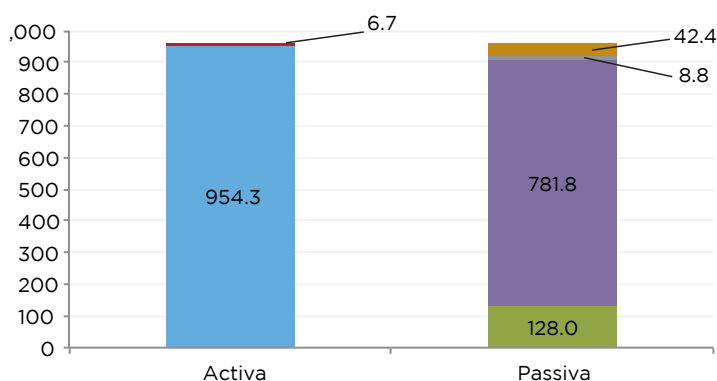
De beleggingen en de voorzieningen zijn met name onder invloed van de in 2014 gedaalde rente fors toegenomen. Het balanstotaal nadert de 1 miljard euro. Het eigen vermogen nam toe met ruim 10 miljoen, terwijl de SCR afnam met ruim 2 miljoen als gevolg van het afbouwen van de risico's welke met de beleggingen worden genomen. Wij streven naar een SCR-ratio van tussen de 150% en 200%.

De normsolvabiliteit van 150% (per ultimo 2014 151,8 miljoen) is nog niet bereikt. Door het afbouwen van de kortingen, beheersing van de kosten, adequaat schadelastbeheer en het verminderen van de beleggingsrisico's verwacht de directie in de loop van 2015 de grens van 150% te bereiken.

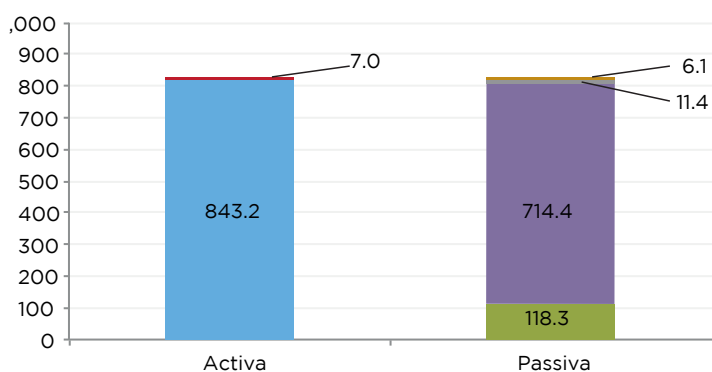
Balans NV schade

Schematisch kan de balans van NV schade op hoofdlijnen uitgesplitst worden zoals onderstaand weergegeven.

Balans 2014 (x 1 mln. euro)

Balans 2013 (x 1 mln. euro)

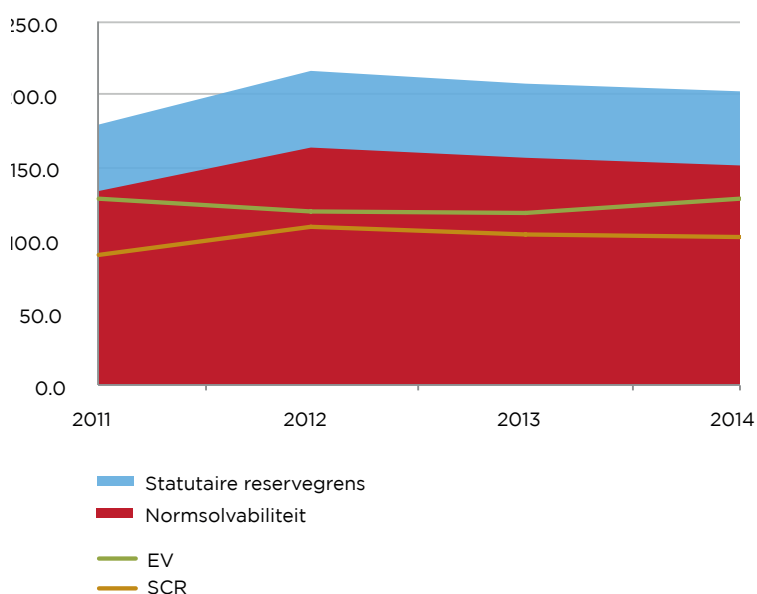
- Beleggingen
- Eigen vermogen
- Overige passiva
- Overige activa
- Voorzieningen
- Aandeel coassuradeuren

Onze activa bestaan vrijwel volledig uit onze beleggingsportefeuilles. Het saldo van alle beleggingsinstrumenten en liquide middelen (zowel aan de activa als passiva zijde) zijn in bovenstaande grafiek opgenomen onder de post 'Beleggingen'. Aan de passiva zijde wordt het overgrote deel gevormd door de voorzieningen. Per ultimo 2014 bedroegen deze 781,8 miljoen euro. Ten opzichte van 2013 zijn de voorzieningen gestegen met 67,4 miljoen euro. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de gedaalde markttrente in 2014 waardoor de waarde van de voorzieningen stijgt. De gedaalde markttrente in 2014 heeft er ook toe geleid dat de beleggingen in waarde zijn gestegen.

Eigen vermogen

Ons eigen vermogen per ultimo 2014 bedroeg 128,0 miljoen euro. Een stijging van 9,7 miljoen ten opzichte van 2013, maar nog altijd 23,8 miljoen onder de nagestreefde normsolvabiliteit. Het eigen vermogen van NV schade bestaat bijna volledig uit ingehouden resultaten in de Algemene reserve. Daarnaast is 5,6 miljoen euro in de vorm het maatschappelijk en geplaatste aandelenkapitaal aanwezig. Aangezien alle geplaatste aandelen reeds volledig zijn volgestort bestaan er voor de aandeelhouder en certificaathouder geen enkele toekomstige financiële verplichtingen.

Ontwikkeling solvabiliteit (x 1 mln. euro)

De afgelopen jaren lag ons eigen vermogen ruim boven het vereiste weerstandsvermogen van het momenteel nog wettelijk geldende Solvency I (30,4 miljoen euro). Vooruitlopend op de implementatie van Solvency II per 1 januari 2016 echter, ijken wij reeds vanaf 2012 onze solvabiliteitspositie aan de SCR onder Solvency II. Onze normsolvabiliteit en statutaire reservegrens zijn daarbij afhankelijk van de SCR. De SCR komt overeen met het niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

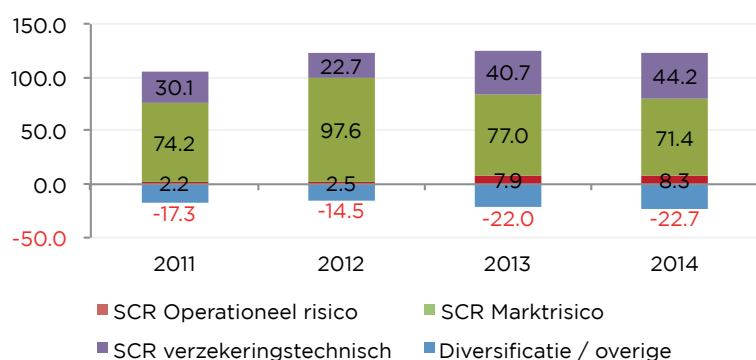
- Marktrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Tegenpartijrisico;
- Operationeel risico.

Daarnaast wordt rekening gehouden met diversificatie-effecten.

SCR

De interne solvabiliteitsnorm van NV schade (weergegeven in bovenstaande grafiek) wordt afgeleid van de SCR op basis van de standaardformule zoals voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run ultimo 2012. In de loop van 2015 worden de definitieve technische specificaties voor het berekenen van de SCR op basis van de standaardformule bekend gemaakt door EIOPA.

SCR per risicocategorie (x 1 mln. euro)

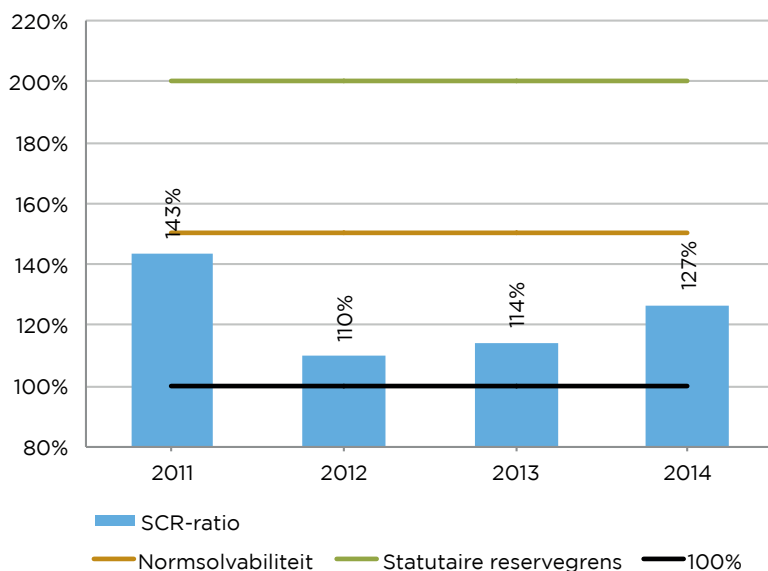
Per eind 2014 bedroeg de SCR van NV schade 101,2 miljoen euro. Ten opzichte van ultimo 2013 is de SCR gedaald met 2,4 miljoen euro. Als gevolg van de verdere verlagingen in de beleggingsrisico's die wij in 2014 hebben doorgevoerd, is de buffer voor marktrisico's sterker gedaald dan de stijging in de buffer voor verzekeringstechnische risico's. Daardoor is per saldo de SCR gedaald. De beleggingsrisico's zijn met name afgenomen door een verminderde omvang in de producten met credit spread en door de toegenomen valuta afdekking. De toename van het verzekeringstechnisch risico is een gevolg van de toename van de omvang van de portefeuille.

De sterke stijging van de SCR in 2012 werd met name veroorzaakt doordat wij één van onze portefeuilles die we in coassurantie met andere verzekeraars voerden volledig hebben terug gehaald naar NV schade. In 2013 hebben we een tweede portefeuille die we in coassurantie met andere verzekeraars voerden terug gehaald. Doordat we in 2013 ook de risico's in onze beleggingsportefeuille hebben verminderd is de SCR per saldo in 2013 toch gedaald.

Een uitgebreidere toelichting en een kwantificering van de (deel)risico's is terug te vinden in de risicoparagraaf in de jaarrekening.

Per eind 2014 bedroeg onze SCR-ratio 127%, waarmee deze ook boven het vereiste onder Solvency II ligt, maar onder de normsolvabiliteit van 150%.

Ontwikkeling SCR-ratio

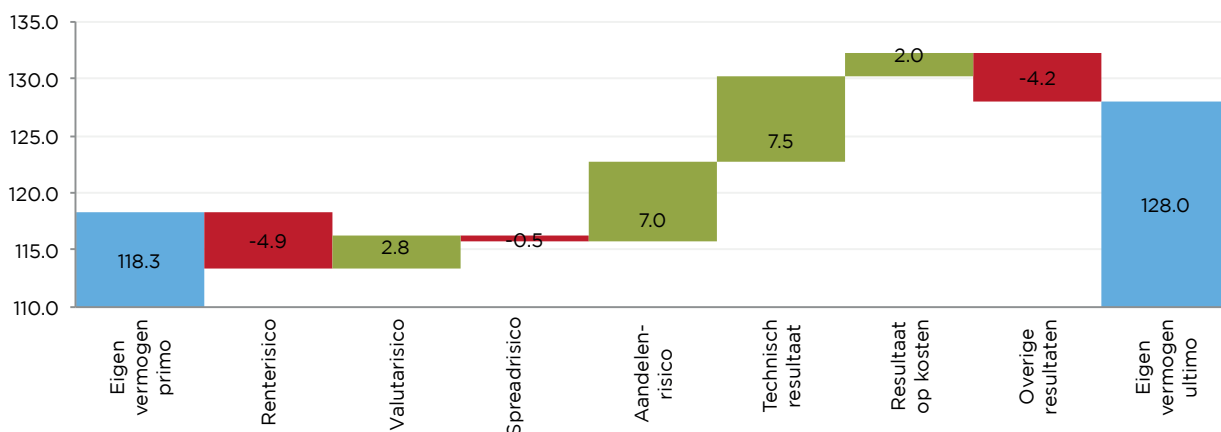

Sinds 2012 laat de SCR-ratio een stijgende trend zien. In 2014 wordt dit vooral veroorzaakt doordat ons eigen vermogen is toegenomen. In 2013 is dit hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het verminderen van de risico's in onze beleggingsportefeuille een verlagend effect op de aan te houden kapitaalbuffers heeft gehad. In ons kapitaalbeleid hanteren we sinds 18 december 2014 een SCR-ratio van 150% als onze normsolvabiliteit. Omdat onze solvabiliteitspositie vooralsnog achterblijft bij het gewenste niveau nemen wij in 2015 een aantal maatregelen die ertoe dienen te leiden dat we naar onze normsolvabiliteit toe groeien. Wij verwachten dat hierdoor het bereiken van de normsolvabiliteit in 2015 zal worden gerealiseerd.

Resultaten

NV Schade heeft over 2014 een positief resultaat behaald van 9,7 miljoen euro (2013: 0,6 miljoen euro negatief).

Uitsplitsing resultaat 2014 (x 1 mln. euro)

Het resultaat dat wij in 2014 hebben behaald kan uitgesplitst worden in een aantal onderdelen. De gedaalde marktrente in 2014 in combinatie met het bijna volledig afdekken van het renterisico heeft geresulteerd in een beperkt negatief resultaat op rente van circa 4,9 miljoen euro. De gedaalde waarde van de euro in met name het laatste kwartaal van 2014 in combinatie met het niet volledig afdekken van het valutarisico heeft geresulteerd in een positief resultaat van circa 2,8 miljoen euro. Verder was 2014 een goed jaar voor aandelenmarkten in met name de ontwikkelde economieën. Dit is ook terug te zien in het positieve resultaat op aandelenrisico dat we in 2014 behaald hebben. Het technisch resultaat omvat onder andere het resultaat op uitkeringen en het resultaat op de vrijval van risico-opslagen. In 2014 hebben die componenten positief bijgedragen aan het technisch resultaat.

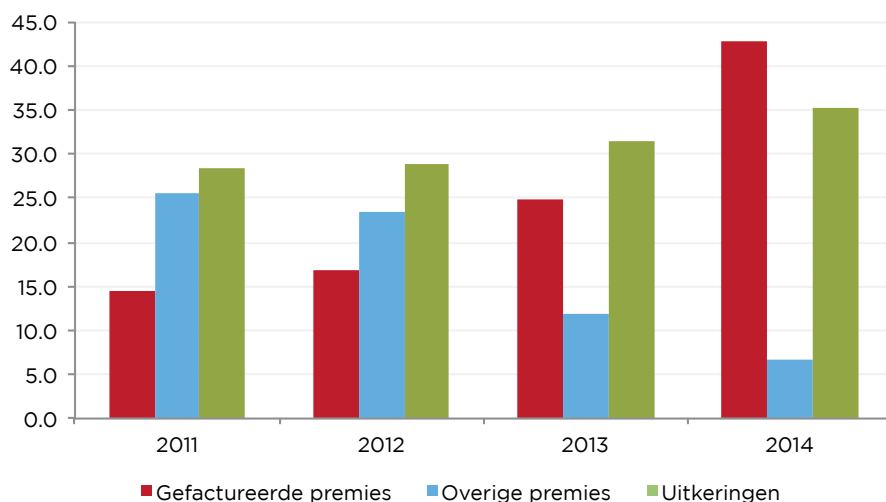
In 2014 hebben wij een volledige toeslag kunnen verlenen van 1,5 procent conform de loonstijging in de sector. In de voorziening hielden wij rekening met een beslag van 2 procent, dit heeft in geringe mate bijgedragen aan het technisch resultaat.

De overige resultaten omvatten met name resultaat-effecten met betrekking tot 2013, die niet meer in de jaarrekening van 2013 zijn meegenomen, en dragen in 2014 negatief bij aan het totale resultaat.

Premies en uitkeringen

Onze premiebatens over 2014 bedragen 49,2 miljoen euro (2013: 36,7 miljoen euro). Deze bestaan uit twee onderdelen: gefactureerde premies, die bij onze klanten in rekening worden gebracht, en overige premies.

Premies en uitkeringen (x 1 mln. euro)

De overige premies bestaan daarbij voor het grootste deel uit de verleende premiekorting. Als ons eigen vermogen de statutaire reservegrens overschrijdt, dan kan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders deze statutaire reserve aanwenden door bijvoorbeeld premiekortingen toe te kennen. Zo hebben wij in de periode 2006 - 2013 in totaal voor een bedrag van ruim 500 miljoen euro terug gegeven aan de sector.

In 2014 hebben wij nog voor een bedrag van 6,5 miljoen euro aan premiekortingen kunnen toekennen. Deze premiekorting is volledig ten laste van de voorziening toegezegde premiekorting toegevoegd aan de bruto premiebatens. In 2015 kunnen we geen premiekorting meer toekennen. De in het verleden toegezegde premiekortingen zijn volledig toegekend en onze financiële positie laat het niet toe om nieuwe premiekortingen toe te kennen. Wanneer onze SCR-ratio de 200% overstijgt ontstaat er weer ruimte voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om premiekortingen toe te kennen.

In 2014 hebben wij in totaal voor 35,2 miljoen euro aan uitkeringen (geboekte schaden) verricht. Dat is een stijging van 12% ten opzichte van 2013. De aan WIA-producten gerelateerde uitkeringen stijgen sterker dan de WAO-hiaatuitkeringen dalen, waardoor het totale uitkeringenvolume stijgt.

Beleggingsresultaten

De premies die wij van onze klanten ontvangen beleggen we zodanig dat we altijd aan onze uitkeringsverplichting kunnen voldoen. We dragen zorg voor een goede balans tussen risico en rendement van de beleggingen.

Het grootste gedeelte van het vermogen wordt binnen matching portefeuilles belegd in schuldpapier van uitgevende instellingen met een hoge kredietwaardigheid. Hiermee wordt beoogd de karakteristieken van de kasstromen behorend bij de uitkeringen die volgen uit de arbeidsongeschiktheidsregeling na te bootsen. Door de kasstromen te matchen wordt de rentegevoeligheid van het resultaat sterk verminderd. Dit geldt voor zowel de middelen die bedoeld zijn om de uitkeringen vanuit de WAO- als de WIA-constructen te financieren, met inachtneming van de onzekerheid die er bestaat in de uitgaande kasstromen. In 2014 hebben wij voor nieuwe WIA instroom een separate beleggingsportefeuille ingericht.

Naast bovengenoemde portefeuilles wordt een portefeuille onderscheiden en beheerd met daarin de middelen die het 'Eigen Vermogen' vormen. Deze portefeuille heeft meer een rendementskarakter, waarbij wel een bovenlimiet wordt gehanteerd op de redelijkerwijs mogelijke verliezen. Bovendien wordt deze portefeuille enigszins contrair belegd ten opzichte van de matching portefeuilles om beter bestand te zijn tegen diverse economische scenario's.

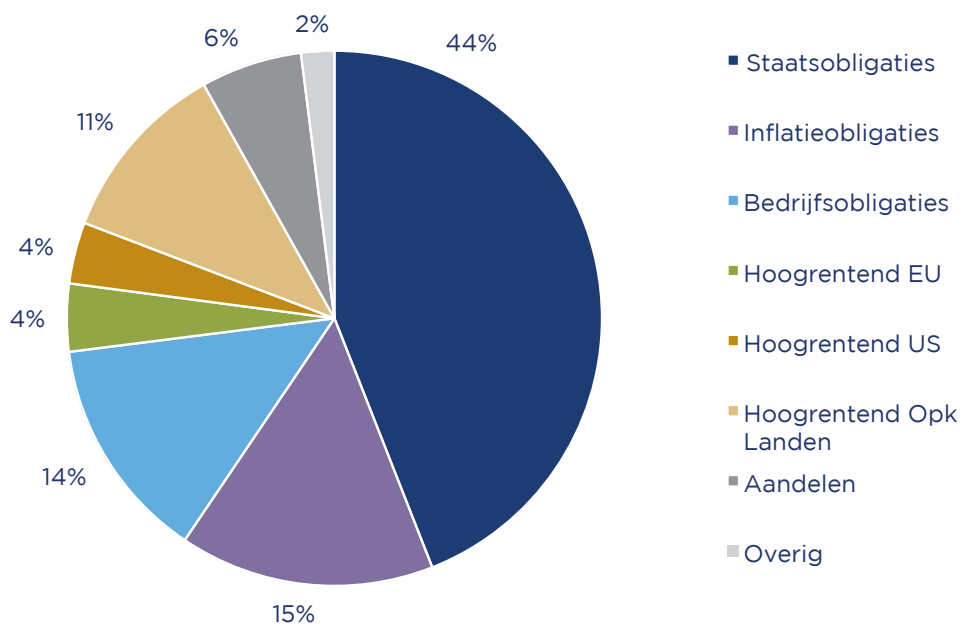
Binnen alle portefeuilles bedraagt de US dollar afdekking circa 80% per ultimo 2014. De Japanse Yen wordt 100% afgedekt. Wij maken in beperkte mate gebruik van derivaten, voornamelijk om het valutarisico af te dekken. Het tegenpartijrisico daarbij wordt geminimaliseerd doordat wij hoge eisen stellen aan de betreffende tegenpartijen waarbij wij onder andere afspraken maken over levering van kwalitatief hoogwaardig onderpand.

Gedurende 2014 hebben wij de beleggingsrisico's in de portefeuilles stapsgewijs verminderd door het percentage in hoogrentende waarden en aandelen binnen de gestelde bandbreedtes te verlagen. Het doel was om meer zekerheden in te bouwen in geval van eventueel verslechterende marktomstandigheden. Beleggingen in Bank Loans (subcategorie van hoogrentende beleggingen) zijn toegevoegd voor een betere diversificatie binnen de portefeuille.

In de tweede helft van het jaar 2014 hebben wij een Asset liability management study (ALM-studie) uitgevoerd. Het doel van de ALM-studie was om tot een kwantitatieve onderbouwing van het (nieuwe) kapitaal- en beleggingsbeleid te komen. Daarnaast gaf de ALM-studie ook inzicht in de risico's van onze beleggingsportefeuille, mede in relatie tot de kans dat minimale niveaus van buffervereisten overschreden zouden worden. Mede op basis van de uitkomsten van de ALM-studie hebben wij een nieuw strategisch beleggingskader geformuleerd welke in het begin van het jaar 2015 geëffectueerd wordt.

Vastrentende waarden

Ultimo 2014 bestaat circa 73 procent van de totale portefeuille uit vastrentende waarden met een hoge kredietkwaliteit (zgn. Investment Grade). Ten behoeve van de matching van de uitkeringen is het overgrote deel van de portefeuille belegd in euro staatsobligaties met een AAA of AA credit rating. Daarnaast wordt belegd in vastrentende waarden met een hoger risicoprofiel, mede met het oog op een goede diversificatie in de portefeuille. Ultimo 2014 bestond circa 19 procent van de totale portefeuille uit hoogrentende waarden. De aandelenportefeuille is op het totaal van de beleggingen relatief beperkt van omvang en bevindt zich alleen in de 'Eigen Vermogenportefeuille'. Ultimo 2014 bestaat circa 45 procent van de 'Eigen Vermogenportefeuille' (6% van de totale portefeuille) uit aandelen.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultaten op de vastrentende beleggingen.

2014	Rendement	Benchmark	Gewicht
Staatsobligaties	22,18%	22,18%	44,04%
Inflatieobligaties	2,04%	2,04%	15,41%
Bedrijfsobligaties	8,55%	8,28%	13,55%
Hoogrentend EU	6,62%	6,83%	4,09%
Hoogrentend US	6,05%	5,78%	3,71%
Hoogrentend Opk. Landen	8,98%	9,54%	11,09%
Aandelen	11,08%	11,28%	6,12%
Overig			2,00%

Rendementen in 2014 op hoofdcategorieën. De effecten van het afdekken van het valutarisico zijn verwerkt in het rendement.

Behaalde rendementen

Het totale resultaat op de beleggingsportefeuille van NV Schade kwam over 2014 uit op 86.197 duizend euro positief (2013: 20.891 duizend euro negatief). Het totaal behaalde beleggingsrendement kwam voor de matching portefeuilles uit op 11,04 procent. Het totaal beleggingsrendement kwam voor de Eigen Vermogen portefeuille uit op 8,63 procent.

2014	Rendement	Benchmark
Totaal behaald rendement matching portefeuilles	11,04%	11,40%
Totaal behaald rendement Eigen vermogen portefeuille	8,63%	9,55%

De underperformance (0,92 procent) van de Eigen vermogen portefeuille werd voornamelijk veroorzaakt door de beheerkosten en relatief hoge transactiekosten als gevolg van wijzigingen in de samenstelling van de portefeuille (tezamen 0,73 procent). De beleggingen in opkomende landen noteerden een underperformance onder andere vanwege overwogen posities in slecht presterende landen zoals Rusland.

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER (NA RESULTAATBESTEMMING)

		2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro
Beleggingen	(1)*			
Overige financiële beleggingen				
- Obligaties		551.697		431.047
- Aandelen		388.100		391.251
- Deposito's		9.996		798
Totaal beleggingen		949.793		823.096
Vorderingen	(2)			
- Vorderingen uit hoofde van beleggingen		90		3.059
- Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers		6.075		5.958
- Overige vorderingen		402		926
Totaal vorderingen		6.567		9.943
Overige activa	(3)			
- Materiële vaste activa		272		82
- Liquide middelen		28.879		29.090
Totaal overige activa		29.151		29.172
Afgeleide financiële instrumenten	(4)		1.302	1.198
Totaal actief		986.813		863.409

* Het cijfer achter een balanspost verwijst naar de toelichting op de balans per 31 december.

BALANS PER 31 DECEMBER (NA RESULTAATBESTEMMING)

		2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Eigen vermogen	(5)				
- Gestort en opgevraagd kapitaal		5.672		5.672	
- Algemene reserve		122.352		112.605	
Weerstandsvermogen			128.024		118.277
- Statutaire reserve		0		0	
Totaal eigen vermogen			128.024		118.277
Technische voorzieningen	(6)				
- Voor niet-verdiende premies en lopende risico's		1.014		3.145	
- Voor te betalen schaden		780.792		704.657	
Totaal technische voorzieningen			781.806		707.802
Voorziening voor toegezegde premiekorting	(7)		0		6.562
Schulden	(8)				
- Verplichtingen uit hoofde van beleggingen		2.119		584	
- Overige schulden		51.246		17.482	
Totaal schulden			53.365		18.066
Afgeleide financiële instrumenten	(9)		23.618		12.702
Totaal passief			986.813		863.409

Jaarrekening

WINST- EN VERLIESREKENING

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Verdiende premies eigen rekening (10)*				
- Bruto premies	49.246		36.651	
- Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's	2.131		-1.118	
Totaal verdiende premies eigen rekening		51.377		35.533
Toegerekende opbrengst uit beleggingen (11)		76.712		-40.103
Overige technische baten eigen rekening (12)		764		149.516
Totaal baten		128.853		144.946
Schaden eigen rekening (13)				
- Geboekte schaden (bruto)	35.178		31.418	
- Wijziging voorzieningen voor te betalen schaden	76.135		117.798	
Totaal schaden eigen rekening		111.313		149.216
Toevoeging voorziening toegezegde premiekorting (14)		-43		2.146
Bedrijfskosten (15)		12.674		12.201
Overige technische lasten eigen rekening (16)		1.931		623
Totaal lasten		125.875		164.186
Toerekening technisch resultaat (17)		-2.716		-523
Resultaat technische rekening schadeverzekering		262		-19.763

NIET TECHNISCHE REKENING	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Resultaat technische rekening schadeverzekering		262		-19.763
Opbrengsten uit beleggingen (18)				
- Beleggingsbaten	19.247		15.392	
- Gerealiseerde winst op beleggingen	11.180		14.741	
		30.427		30.133
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (19)		91.253		10.065
Totaal baten		121.680		40.198
Beleggingslasten (20)				
- Beleggingslasten	2.632		2.175	
- Gerealiseerd verlies op beleggingen	17.991		4.666	
		20.623		6.841
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen (21)		14.860		54.248
Totaal lasten		35.483		61.089
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening (11)		-76.712		40.103
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (22)		9.747		-551
Bestemming van het resultaat				
Mutatie algemene reserve	9.747		410	
Mutatie herwaarderingsreserve	0		-961	
Mutatie statutaire reserve	0		0	
Totaalresultaat		9.747		-551

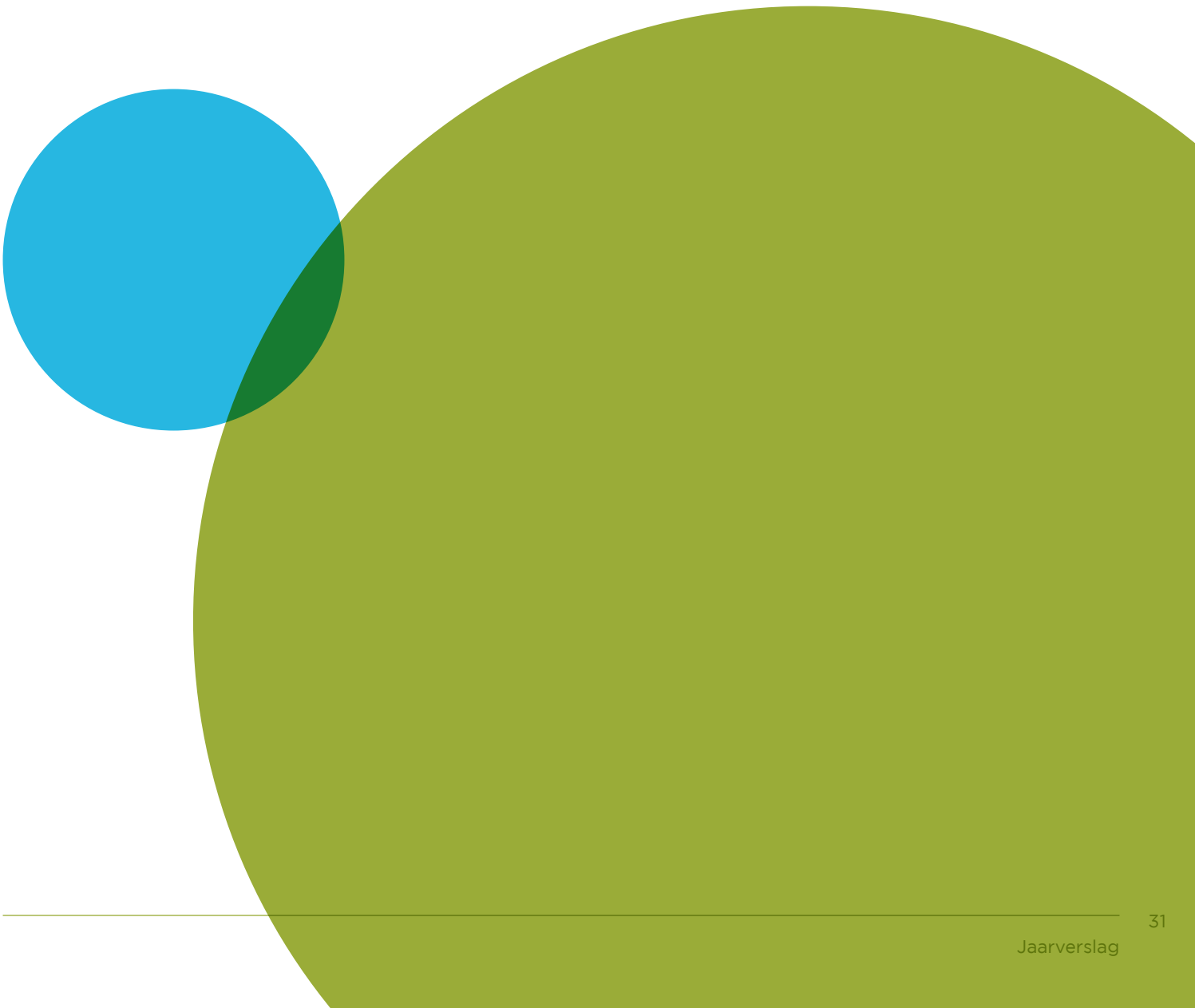
* Het cijfer achter een post uit de winst- en verliesrekening verwijst naar de toelichting op de winst- en verliesrekening.

KASSTROOMOVERZICHT

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Premies *	47.073		21.446	
Uitgekeerde schaden	-34.848		-33.760	
Acquisitiekosten	-1.325		-513	
Bedrijfskosten	-15.126		-14.853	
Ontvangen rente, dividenden en huur	19.247		15.392	
Betaalde rente en andere beleggingslasten	-2.632		-2.175	
Overige mutaties **	35.174		9.355	
Kasstroom uit operationele activiteiten		47.563		-5.108
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten				
Verkopen en aflossingen	1.195.663		2.167.642	
Aankopen en verstrekkingen	-1.220.597		-2.301.050	
Overige mutaties	-22.840		140.817	
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-47.774		7.409
Mutatie in geldmiddelen		-211		2.301
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Uitbetaald dividend	0		0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
De mutatie in geldmiddelen bestaat uit de volgende balansposten:				
Liquide middelen	28.879		29.090	
Stand per einde boekjaar		28.879		29.090
Stand per einde vorig boekjaar		29.090		26.789
Mutatie in geldmiddelen		-211		2.301

* In de post geboekte bruto premies in de winst - en verliesrekening is een bedrag begrepen voor verleende kortingen. Deze kortingen veroorzaken geen kasstroom, waardoor het bedrag aan premies in het kasstroomoverzicht lager is.

** De post overige mutaties bij operationele activiteiten is inclusief 50 procent van de netto premiebatens en beleggingsresultaten in verband met contract 3, die toekomen aan de coassuradeuren.

Algemene Toelichting

Algemeen

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals deze zijn vermeld in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), in het bijzonder Richtlijn 605 Verzekeringsmaatschappijen.

Aandeelhouder

Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken is de aandeelhouder van NV schade. Deze heeft alle certificaten van aandelen uitgegeven aan de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek.

Verbonden partijen

Transacties met (voormalige) bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de bedrijfskosten in de winst- en verliesrekening. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders.

Product en oogmerk

NV schade voert diverse producten op het gebied van arbeidsongeschiktheid. Enerzijds biedt NV schade vier producten aan op het gebied van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: een WIA-werknemersverzekering (voorheen WIA-bodem verzekering en WGA-hiaat verzekering), WGA-basis verzekering, WIA-excedent verzekering en een WIA-excedent-top verzekering. Deze worden in coassurantie aangeboden aan werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek. Anderzijds betreft het een verzekering van het WAO-hiaat waarvoor vanaf 1 januari 2004 een run-off scenario geldt. Per 1 januari 2015 heeft NV schade haar WIA-bodem verzekering en WGA-hiaat verzekering samengevoegd tot de WIA-werknemersverzekering.

NV schade heeft geen winstoogmerk. Om te voldoen aan de eisen met betrekking tot het weerstandsvermogen van de vennootschap moeten, overeenkomstig artikel 24 lid 1 sub a van de statuten, toevoegingen aan dit weerstandsvermogen uit het resultaat plaatsvinden. Als weerstandsvermogen wordt beschouwd het totale eigen vermogen exclusief de statutaire reserve. Het resterende saldo van baten en lasten is conform artikel 24 lid 1b en 1c beschikbaar voor dividenduitkering en toevoeging aan de tot het eigen vermogen behorende statutaire winstreserve.

Doelstelling

Het doel van de vennootschap betreft:

- a. de verzorging van werknemers en gewezen werknemers in de Metaal en Techniek (i), middels het aanbieden en verzorgen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter dekking van financieel risico als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid als bedoeld in de: Werkhervattingregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten ("WGA") en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen ("WIA") en (ii) middels het afwickelen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter aanvulling van uitkeringen uit hoofde van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering, welke aanvulling strekt ter dekking van de financiële gevolgen voor de werknemer in de Metaal en Techniek als gevolg van het gewijzigde uitkeringsregime van deze wet per 1 augustus 1993;
- b. het aanbieden en verzorgen van aanverwante WGA- en WIA-producten;
- c. het aanbieden en verzorgen van re-integratieproducten en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord."

Vestigingsplaats

NV schade is statutair gevestigd te Den Haag.

Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van de CAO

In het kader van de Algemeen Verbindend Verklaring van de CAO deelt de directie mee dat de opbrengsten van de beleggingen aangewend zijn in het kader van de in de voorgaande alinea vermelde doelstelling.

Omdat de vennootschap meerdere producten heeft die allemaal onder één categorie vallen, is een specificatie van de lasten naar meerdere activiteiten niet opgenomen.

Stelselmatigheid

De gehanteerde grondslagen van waarderingen van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging zoals opgenomen in de paragraaf "schattingwijziging".

Stelselwijziging voorziening WAO-producten

Aanleiding

In het boekjaar is gebleken dat de specifiek gevormde AOW-voorziening als onderdeel van de 'best estimate' technische voorziening voor de WAO-producten onvoldoende grondslag heeft. Daarom heeft de directie besloten om deze AOW-voorziening met terugwerkende kracht te laten vrijvallen in het kader van "fourthrestel".

Daarnaast heeft de directie besloten om over te gaan tot aanpassing van de risicomarge in de technische voorziening voor de WAO-producten. Deze aangepaste risicomarge houdt rekening met mogelijke effecten van onzekerheden in het overheidsbeleid, zoals toename van de duur van toegekende uitkeringen in verband met het AOW-gat onder de uitkeringsgerechtigden van NV schade na 2018. Deze aanpassing heeft de directie in de jaarrekening 2014 verwerkt als een stelselwijziging. De beschrijving van de waarderingsgrondslagen is hiervoor aangepast.

Technische voorziening WAO-producten en risicomarge

Door de verwerking van de vrijval van de AOW-voorziening en de aanpassing van de risicomarge is het verloop van de technische voorziening voor de WAO-producten aangepast. Tot en met 2013 was dit verloop inclusief een mutatie van de AOW-voorziening. In 2014 is deze mutatie met terugwerkende kracht aangepast. Hierdoor is de technische voorziening exclusief risicomarge in de vergelijkende cijfers 2013 lager dan in de jaarrekening 2013. Daarnaast is het effect van de risicomarge op de eindstand van de technische voorziening in 2014 met terugwerkende kracht verhoogd.

Cijfermatige effecten

De verwerking van beide aanpassingen heeft per saldo geen effect op de begin- en eindstand van de technische voorziening en op de winst- en verliesrekening 2014 en 2013. In de volgende tabellen is de waarde van het eigen vermogen en de technische voorziening (WAO-producten) respectievelijk het resultaat voor en na de stelselwijziging weergegeven, voor de boekjaren 2013 en 2014 (bedragen x 1.000 euro):

Post	2013		
	na	voor	effect
• Eigen vermogen	118.277	118.277	0
• Technische voorziening (WAO-producten) exclusief risicomarge	265.877	300.788	-34.911
• Technische voorziening (WAO-producten) inclusief risicomarge	311.398	311.398	0
• Resultaat	-551	-551	0

Post	2014		
	na	voor	effect
• Eigen vermogen	128.024	128.024	0
• Technische voorziening (WAO-producten) exclusief risicomarge	268.245	305.465	-37.220
• Technische voorziening (WAO-producten) inclusief risicomarge	317.586	317.586	0
• Resultaat	9.747	9.747	0

Stelselwijziging niet technische rekening

Aanleiding

NV schade volgt bij de opstelling van de jaarrekening het besluit modellen jaarrekening. Conform de statuten streeft NV schade niet naar winst. Indien NV schade winst haalt dan wordt dat in principe gebruikt voor verzekerden en werkgevers in de Metaal en Techniek.

Om die reden had NV schade van oudsher een relatief klein eigen vermogen. Bij de opstelling van de winst- en verliesrekening liepen alle resultaten via de technische rekening omdat de resultaten voor een niet technische rekening klein waren.

De laatste jaren is het eigen vermogen van NV schade toegenomen vanwege solvabiliteitsvereisten.

Model winst- en verliesrekening

Door het toegenomen eigen vermogen is ook het gemiddelde beleggingsresultaat toegenomen dat op het eigen vermogen wordt behaald. Daarom heeft de directie besloten om in de winst- en verliesrekening een niet technische rekening op te nemen. Deze bestaat uit het beleggingsresultaat dat mede op grond van het gemiddelde eigen vermogen wordt toegerekend aan het eigen vermogen.

Cijfermatige effecten

Per saldo heeft de stelselwijziging geen effect op het eigen vermogen en het resultaat in het huidige en het vorige boekjaar. Wel wordt het totale beleggingsresultaat anders gepresenteerd:

Post	2013		
	na	voor	effect
Technische rekening			
• Opbrengsten uit beleggingen	0	30.133	-30.133
• Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	0	10.065	-10.065
• Beleggingslasten	0	6.841	-6.841
• Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	0	54.248	-54.248
• Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-40.103	0	-40.103

Post	2013		
	na	voor	effect
Niet Technische rekening			
• Opbrengsten uit beleggingen	30.133	0	30.133
• Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	10.065	0	10.065
• Beleggingslasten	6.841	0	6.841
• Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	54.248	0	54.248
• Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening	40.103	0	40.103

Post	2014		
	na	voor	effect
Technische rekening			
• Opbrengsten uit beleggingen	0	30.427	-30.427
• Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	0	91.253	-91.253
• Beleggingslasten	0	20.623	-20.623
• Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	0	14.860	-14.860
• Toegerekende opbrengst uit beleggingen	76.712	0	76.712

Post	2014		
	na	voor	effect
Niet Technische rekening			
• Opbrengsten uit beleggingen	30.427	0	30.427
• Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	91.253	0	91.253
• Beleggingslasten	20.623	0	20.623
• Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	14.860	0	14.860
• Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening	-76.712	0	-76.712

Schattingswijziging

Aanpassing AG-Prognosetafel

De overlevingskansen zijn gebaseerd op de meest recente prognosetafel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap, zonder leeftijdscorrecties of ervaringsfactoren. Ultimo 2014 betreft dit de Prognosetafel AG2014. Ten opzichte van de Prognosetafel AG2012-2062, die ultimo het vorige boekjaar voor de overlevingskansen werd gehanteerd, daalt de voorziening voor te betalen schaden WAO met 494 duizend euro en daalt de voorziening voor te betalen schaden WIA met 415 duizend euro.

Grondslagen voor de balans

Balanswaardering algemeen

De beleggingen zijn gewaardeerd op reële waarde, tenzij hierna anders is vermeld. Per categorie is aangegeven hoe deze waarde is bepaald. De overige activa en passiva zijn, voor zover niet anders is vermeld, gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Alle bedragen in de jaarrekening luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van NV schade.

Omrekeningskoersen

In de balans zijn alle niet-eurobedragen naar euro's omgerekend tegen de valutakoersen aan het einde van het jaar. De ontvangsten en uitgaven in de loop van het jaar zijn omgerekend tegen de dagkoersen. De valutaresultaten zijn verantwoord onder de beleggingsopbrengsten.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van NV schade zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de hierna vermelde waarderingsgrondslag per post of de toelichting op de desbetreffende balansposten.

Opname van actief, verplichting, bate of last

Actief

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar NV schade zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verplichting

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Bate

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Last

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Coassurantie

NV schade exploiteert de WIA-producten in coassurantie met twee externe verzekeraars en heeft hierin een aandeel van 50 procent. In het boekjaar zijn twee contractperiodes van toepassing:

- * de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2018
- * de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013.

De verplichting aan coassuradeuren is in de balans opgenomen onder de overige schulden.

Contractperiode 2014 - 2018

De overeenkomsten met de coassuradeuren over de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2018 hebben de volgende effecten op de balans en winst- en verliesrekening van NV schade:

- * De activa zijn voor 100 procent op de balans van NV schade verantwoord.
- * De technische voorziening zijn voor het 50%-aandeel op de balans van NV schade verantwoord.
- * De resultaten over de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2018 zijn voor 50 procent verantwoord bij de desbetreffende post in de winst- en verliesrekening van NV schade. Daarbij geldt dat het verschil tussen bruto en netto premie en de uitvoeringskosten inzake deze verzekeringsjaren voor 100 procent voor rekening van NV schade komen.

Contractperiode 2009 - 2013

Per einde 2013 heeft NV schade het 50%-aandeel van de activa en passiva van de coassuradeuren over de contractperiode 2009 tot en met 2013 "teruggehaald". Dit betekent dat:

- * De activa en passiva voor 100 procent zijn verantwoord op de balans van NV schade.
- * De toekomstige afrekening van het technisch resultaat met de coassuradeuren over de contractperiode 2009 tot en met 2013 is op de balans van NV schade als schuld verantwoord. Dit is een voorlopig bedrag dat tot eind 2018 kan wijzigingen door het renderen van de beleggingen versus het effect van mutaties in de technische voorzieningen voor de desbetreffende verzekerde jaren.
- * De resultaten over de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013 in boekjaar 2014 zijn voor 50 procent verantwoord bij de desbetreffende post in de winst- en verliesrekening van NV schade.

De definitieve eindafrekening vindt in principe uiterlijk plaats per 31 december 2018 in 2019. Dit betekent dat NV schade per einde 2014 in totaal een geschatte schuld van 8.779 duizend euro (ultimo 2013: 6.063 duizend euro) heeft aan de coassuradeuren. Zie de toelichting op post 8.

Toerekening Technisch resultaat

Aan het einde van een contractperiode wordt het resultaat over de desbetreffende verzekeringsjaren verdeeld tussen NV schade en de coassuradeuren. In de winst- en verliesrekening zijn de baten en lasten

op 50/50-basis opgenomen. Op grond van contractuele afspraken heeft NV schade bij een positief resultaat recht op meer dan 50 procent van het resultaat. Dit heeft tot gevolg dat aan het saldo van de winst- en verliesrekening een toerekening plaats vindt op grond van het berekende technische resultaat.

Beleggingen

De beleggingen zijn gerubriceerd naar de aard van de financiële instrumenten. Het totale belegd vermogen is in de jaarrekening verantwoord onder de balansposten:

- 1 Beleggingen
- 2 Vorderingen uit hoofde van beleggingen
- 3 Liquide middelen
- 4 Afgeleide financiële instrumenten

Onder aftrek van de balansposten:

- 8 Verplichtingen uit hoofde van beleggingen
- 9 Afgeleide financiële instrumenten

De post beleggingen bestaat uit:

- Obligaties;
- Aandelen;
- Deposito's.

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Onderstaand is per beleggingscategorie aangegeven hoe de reële waarde is bepaald.

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de biedkoers op balansdatum inclusief de lopende interest ultimo jaar.

Aandelen

Onder de post aandelen zijn verantwoord:

- Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen;
- Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden.

Niet aan een beurs genoteerde aandelenfondsen en vastrentende fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van dat fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Waardering van niet aan een beurs genoteerde fondsen die beleggen in vastgoed vindt plaats tegen de netto vermogenswaarde. Deze is gebaseerd op de ultimo jaaropgave van de vastgoedmanager of, indien die niet beschikbaar is, een gefundeerde inschatting op basis van marktanalyse door de fiduciaire vermogensbeheerder.

Deposito's bij kredietinstellingen

Onder deposito's zijn opgenomen deposito's bij kredietinstellingen die zijn gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Deze is gelijk aan de netto contante waarde van de toekomstige kasstromen inclusief de lopende rente op balansdatum.

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

De vorderingen uit hoofde van beleggingen betreffen de kortlopende vorderingen in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen de reële waarde die geldt voor het desbetreffende financiële instrument.

Overige vorderingen

De post overige vorderingen bestaat uit de vorderingen niet uit hoofde van beleggingen of directe verzekering op verzekeringnemers. De overige vorderingen worden bij de eerste verwerking en de vervolgwaardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen geactiveerde verbouwingskosten, inventaris en bedrijfswagens. Deze post is gewaardeerd op historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur van vijf jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen positieve rekening-courantposities bij bancaire instellingen die zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Afgeleide financiële instrumenten

De vorderingen en verplichtingen uit hoofde van derivaten zijn onder de balanspost "Afgeleide financiële instrumenten" verantwoord aan de actief- respectievelijk passiefzijde van de balans.

De derivaten zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Zie ook de toelichting op de balans, post 4. Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten als aandelen en obligaties. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd als afgeleide financiële instrumenten onder de activa. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd als afgeleide financiële instrumenten onder de passiva.

De CSA-contracten hebben betrekking op derivaten. De openstaande vorderingen en verplichtingen van derivaten worden wekelijks dan wel maandelijks per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens vindt verrekening met de tegenpartij plaats. De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per tegenpartij gesaldeerd, waarbij een positief saldo per tegenpartij op de actiefzijde van de balans terechtkomt en een negatief saldo per tegenpartij op de passiefzijde van de balans, onder vorderingen respectievelijk verplichtingen uit hoofde van beleggingen. Zie ook de risicoparagraaf onderdeel marktwaardebepaling waarin aanvullende informatie is opgenomen over de waardering van derivaten.

Algemene reserve

De algemene reserve vormt, samen met het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve, de aanwezige solvabiliteit van NV schade.

Opbouw

De algemene reserve wordt opgebouwd via de resultaatbestemming. Hierbij wordt het niveau van de algemene reserve bepaald als het verschil tussen de statutaire reservegrens en het totaal van het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve. Een tekort wordt uit de winst of uit de statutaire reserve toegevoegd aan de algemene reserve. Indien de aanwezige solvabiliteit groter is dan de statutaire reservegrens, dan wordt het verschil toegevoegd aan de statutaire reserve. Daarnaast wordt de voorgestelde dividenduitkering die na einde boekjaar zal worden uitgekeerd in de algemene reserve verantwoord.

Vereist weerstandsvermogen

Ingevolge wettelijk solvabiliteitseisen, alsmede artikel 24 lid 1a van de statuten, dient de vennootschap een weerstandsvermogen aan te houden. Het over 2014 geldende wettelijke regime is Solvency I. Vanaf 2012 gaat de directie van NV schade echter uit van het veel strengere regime van Solvency II, dat formeel per 1 januari 2016 wordt ingevoerd. Als ondergrens voor de aan te houden solvabiliteit (het vereist weerstandsvermogen) hanteert de directie het Solvency Capital Requirement (SCR). De SCR is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zijn berekend met behulp van de standaardformule zoals werd voorgeschreven door DNB (gebaseerd op de Parallel Run).

De directie meent dat de SCR een beter handvat biedt bij het monitoren van de risico's ten aanzien van solvabiliteit dan de oude norm in Solvency I.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- * Marktrisico
- * Verzekeringstechnisch risico (zorg)
- * Tegenpartijrisico
- * Operationeel risico

Een uitgebreidere toelichting en kwantificering van deze (deel)risico's is terug te vinden in de Risicoparagraaf.

Grenzen binnen het Weerstandvermogen

NV schade houdt als ondergrens voor het door haar aan te houden kapitaal een SCR-ratio aan van 100 procent. Hierbij hanteert NV schade als SCR-ratio het minimum van de SCR-ratio op basis van de werkelijke beleggingsmix en de SCR-ratio op basis van de strategische beleggingsmix. Daarnaast hanteert NV schade in haar kapitaalbeleid ook een normsolvabiliteit en een statutaire reservegrens. De normsolvabiliteit is vastgesteld op een SCR-ratio van 150 procent en de statutaire reservegrens op een SCR-ratio van 200 procent.

Naast de SCR is er bij invoering van Solvency II tevens sprake van de Minimum Solvency Capital requirement (MCR), die een absolute ondergrens vormt voor het eigen vermogen.

Gebaseerd op de uitgangspunten van de Parallel Run bedraagt de MCR momenteel 25 procent van de SCR en komt deze uit op 25.299 duizend euro ultimo 2014 (2013: 25.896 duizend euro). Dit is lager dan de huidige wettelijke minimale solvabiliteit onder Solvency I van 30.374 duizend euro ultimo 2014 (2013: 26.509 duizend euro).

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve bestaat uit positieve ongerealiseerde resultaten op beleggingen zonder frequente marktnotering (illiquide producten). Bij de bepaling of een belegging een frequente marktnotering heeft past NV schade de "look through-methode" toe.

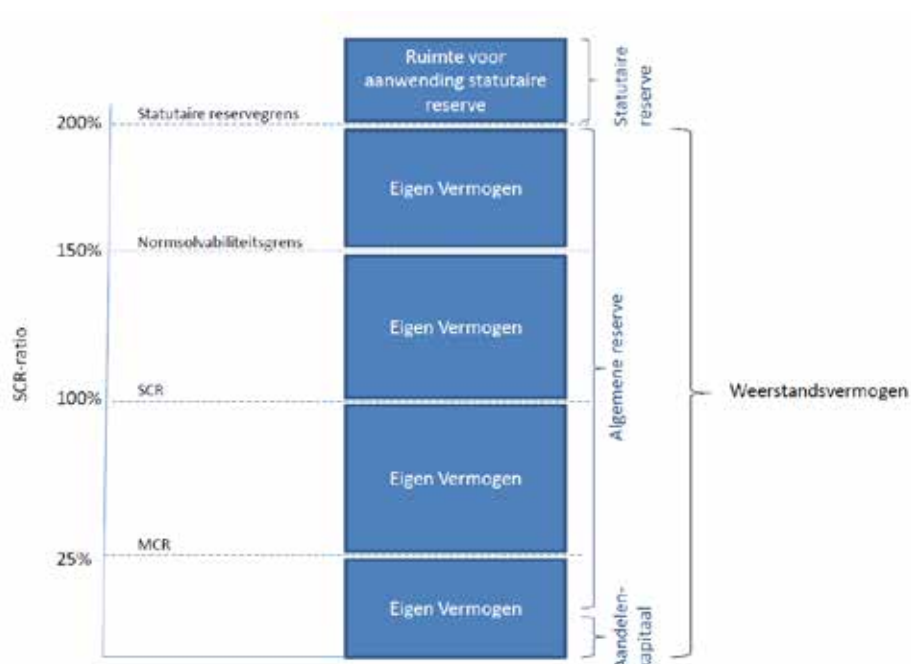
NV schade beoordeelt naar de karakteristieken van de beleggingen of een belegging een frequente marktnotering heeft. Voor de beleggingen in fondsen houdt NV schade hierbij rekening met de karakteristieken van de onderliggende beleggingen in deze fondsen.

De herwaarderingsreserve wordt uit de resultaatbestemming gemuteerd.

Statutaire reserve

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten bedoelde "winstreserve". Deze reserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar en is dus niet beschikbaar voor uitkeringen aan de aandeelhouder.

In artikel 32 van de statuten is bepaald dat in het geval van een eventuele liquidatie van de vennootschap het resterende overschot, na terugbetaling van het aandelenkapitaal en verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, zal worden bestemd ten behoeve van de verzekerden of een maatschappelijk belang.

Technische voorzieningen

De technische voorzieningen zijn bepaald op basis van een prospectieve methode met inachtneming van actuele grondslagen.

Voor te betalen schaden (WAO)

De voorziening "Voor te betalen schaden (WAO)" wordt berekend per individueel schadegeval. Hierbij wordt geen rekening gehouden met invaliderings- en revalidatiekansen.

De voorziening "Voor te betalen schaden (WAO)" bestaat uit:

- de Beste schatting schadevoorziening (BE schadevoorziening) voor de gemelde schadegevallen.
- een Beste schatting kostenvoorziening (BE kostenvoorziening).
- een Risicomarge (RM), zijnde de kwantificering van de verzekeringstechnische risico's.

De Solvency II uitgangspunten voor de waardering van de BE van de schadevoorziening WAO zijn als volgt:

De voorziening is bepaald door de toekomstige uitkeringen contant te maken. De verdiscontering is op basis van de ultimo boekjaar door DNB gepubliceerde RTS voor verzekeraars (inclusief UFR) waarbij tevens rekening wordt gehouden met een veronderstelde jaarlijkse aangroei van 2 procent. Met dit laatste percentage wordt invulling gegeven aan de ambitie van NV schade om jaarlijks de uitkeringen mee te laten groeien met de gerealiseerde loonstijging in de Metaal en Techniek.

Voor de overlevingskansen hanteert NV schade de Prognosetafel AG2014 zonder leeftijdsterugstelling en zonder ervaringsfactoren. Door gebruik te maken van deze tafel wordt bij het vaststellen van de voorziening rekening gehouden met de meest recente "voorzienbare trend" in de overlevingskansen.

Ook inbegrepen in de voorziening is een beste schatting van de kostenvoorziening, welke voldoende wordt geacht om de 'werkelijke' toekomstige kosten te dekken. De waardering hiervan vindt plaats op basis van reële waarde: kasstromen worden verdisconteerd met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars (inclusief UFR), waarbij tevens rekening wordt gehouden met de verwachting van de Harmonised Index of Consumer Prices (middels de actuele zero coupon inflatie swap curve).

Naast bovenstaande twee BE's van de WAO wordt een Risicomarge (RM) onderkend. De RM wordt gevormd door de verzekeringstechnische risico's 'langleven', 'kosten' en 'herziening' alsmede de overige onderkende risico's 'tegenpartij', 'operationeel' en 'catastrofe', waarbij rekening wordt gehouden met risico's met betrekking tot onzekerheden in het overheidsbeleid. Een toelichting hierop en kwantificering hiervan wordt gegeven in de Risicoparagraaf.

NV schade vindt dat door deze kwantitatieve vaststelling van de benodigde voorziening voldoende rekening wordt gehouden met het gestelde in de risicoparagraaf.

Voor te betalen schaden (WIA)

De voorziening "Voor te betalen schaden (WIA)" bestaat uit:

- a. de Beste schatting schadevoorziening (BE schadevoorziening) voor de gemelde schadegevallen.
- b. een Beste schatting kostenvoorziening (BE kostenvoorziening).
- c. een Beste schatting op grond van ontvangen netto premies voor nog niet gemelde schadegevallen (BE IBNR).
- d. een Risicomarge (RM), zijnde de kwantificering van de verzekeringstechnische risico's.

De Solvency II uitgangspunten voor de waardering van de beide BE's zijn als volgt:

Kernpunten bij de waardering is dat de beste schattingen geen prudentie bevatten, geen ruimte om mogelijke tegenslagen op te vangen. Hier wordt wel rekening gehouden met invaliderings- en revalidatiekansen. De voorziening is bepaald door de toekomstige uitkeringen betreffende de producten WIA-bodem, WGA-hiaat en WGA-basis contant te maken. De verdiscontering is op basis van de ultimo boekjaar door DNB gepubliceerde RTS voor verzekeraars (inclusief UFR) waarbij tevens rekening wordt gehouden met een veronderstelde jaarlijkse aangroei van 2 procent. Met dit laatste percentage wordt invulling gegeven aan de ambitie van NV schade om jaarlijks de uitkeringen mee te laten groeien met de gerealiseerde loonstijging in de Metaal en Techniek.

Voor de overlevingskansen hanteert NV schade de Prognosetafel AG2014 zonder leeftijdsterugstelling. Door gebruik te maken van deze tafel wordt bij het vaststellen van de voorziening rekening gehouden met de meest recente "voorzienbare trend" in de overlevingskansen. Ook inbegrepen in de beste schattingen is een kostenvoorziening, welke voldoende wordt geacht om de 'werkelijke' toekomstige kosten te dekken. De waardering hiervan vindt plaats op basis van marktwaarde: kasstromen worden verdisconteerd met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars (inclusief UFR), waarbij tevens rekening wordt gehouden met de verwachting van de Harmonised Index of Consumer Prices (middels de actuele zero coupon inflatie swap curve). Ten aanzien van de verwachte stijging van de AOW-leeftijd is een voorziening gevormd. Deze bedraagt 26.772 duizend euro ultimo 2014 (2013: 25.992 duizend euro) en maakt onderdeel uit van de BE IBNR. NV schade verwacht dat deze voorziening toereikend is om de verhoging van de AOW-leeftijd uit het regeerakkoord te financieren.

Naast bovenstaande BE van de WIA wordt een Risicomarge onderkend. De RM wordt gevormd door de verzekeringstechnische risico's 'langleven', 'invaliditeit', 'kosten' en 'herziening'. Daarnaast maken de overige onderkende risico's 'tegenpartij', 'operationeel' en 'catastrofe' onderdeel uit van de RM. Een toelichting hierop en kwantificering hiervan wordt gegeven in de Risicoparagraaf.

Naar de mening van NV schade wordt er door deze kwantitatieve vaststelling van de benodigde voorziening voldoende rekening gehouden met het gestelde in de risicoparagraaf.

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

Als voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's is opgenomen het verwachte premietekort inzake de producten WGA-basis en WIA-excedent. Voor de WGA-basis is de mutatie ultimo 2014 ten laste van het resultaat gevormd en heeft deze voorziening betrekking op 2015.

Voorziening voor toegezegde premiekorting

De voorziening voor toegezegde premiekorting is ten laste van het resultaat gevormd en betreft de voor toekomstige verslagjaren reeds toegezegde toekomstige premiekortingen op de WGA-hiaat verzekeringen.

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

Als verplichtingen uit hoofde van beleggingen zijn in de jaarrekening gepresenteerd de kortlopende schulden in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen de reële waarde die geldt voor het desbetreffende financiële instrument.

Overige schulden

De post overige schulden bestaat uit de schulden niet uit hoofde van beleggingen.

Langlopend

Onder de overige schulden zijn ook opgenomen de langlopende schulden aan de co-assuradeuren. De schulden aan de co-assuradeuren worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, aangepast voor het aandeel van de co-assuradeuren in de resultaten op de aan construct III gerelateerde beleggingen die voor 100 procent op de balans bij NV schade staan.

Kortlopend

De overige posten worden bij de eerste verwerking en de vervolgwaaardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen betreffen schulden in rekening-courant bij bancaire instellingen die worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de winst- en verliesrekening

Resultaatbepaling algemeen

De in de winst- en verliesrekening opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en technische voorzieningen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Vreemde valuta

De valutaresultaten zijn verantwoord onder de beleggingsopbrengsten.

Technische rekening

Verdiende premies eigen rekening

De verdiende premies eigen rekening bestaan uit de geboekte bruto premies en de wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's. De bruto premies worden getoond onder aftrek van de dotatie aan de voorziening voor oninbare premievorderingen.

Opbrengst uit beleggingen

Onder de toegerekende opbrengst uit beleggingen worden getoond de in het boekjaar behaalde beleggingsopbrengsten. Zie ook de toelichting op de grondslagen van de balanspost beleggingen.

De totale toegerekende opbrengst uit beleggingen is in de winst en verliesrekening gepresenteerd onder de post:

(11) Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De beleggingsopbrengsten bestaan uit dividend en rente voor het boekjaar, waardemutaties van beleggingen tegen de reële waarde met verantwoording van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en boekresultaten bij verkoop van beleggingen.

Het gerealiseerde resultaat op de verkoop van een belegging is het verschil tussen de ontvangen opbrengsten, na aftrek van transactiekosten, en de oorspronkelijke (geamortiseerde) kostprijs. Waardemutaties betreffen het verschil tussen enerzijds waarde aan het einde van het jaar dan wel de opbrengst bij verkoop gedurende het jaar en anderzijds de waarde aan het einde van het voorgaande jaar dan wel de verkrijgingsprijs gedurende het jaar.

De beleggingslasten bestaan voornamelijk uit beheervergoedingen aan externe managers.

Schaden eigen rekening

Geboekte schaden (bruto)

De geboekte schaden betreffen de in het boekjaar opeisbaar geworden schade-uitkeringen.

Bedrijfskosten

Voor de bedrijfskosten die hun oorsprong in het verleden hebben, maar waarvan de uitgaven pas in de toekomst zullen plaatsvinden, is een reservering getroffen.

Technische rekening

De toegerekende opbrengst uit de totale beleggingsopbrengsten wordt bepaald naar rato van de verhouding tussen het gemiddelde eigen vermogen en de technische voorziening.

Toerekening technisch resultaat

De post toerekening technisch resultaat bestaat uit de van het 50 procent afwijkende percentage van het positieve technisch resultaat dat toekomt aan NV schade (in plaats van de coassuradeuren). Zie ook de algemene toelichting op coassurantie.

Fiscale positie

De regeling van de subjectieve vrijstellingen, zoals opgenomen onder artikel 5 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, is voor NV schade van toepassing, conform het besluit d.d. 9 januari 1995 van de inspecteur van de belastingdienst/grote ondernemingen te Amsterdam.

Niet technische rekening

Opbrengst uit beleggingen

Onder de toegerekende opbrengst uit beleggingen worden getoond de in het boekjaar behaalde beleggingsopbrengsten. Zie ook de toelichting op de grondslagen van de balanspost beleggingen.

De totale toegerekende opbrengst uit beleggingen is in de winst- en verliesrekening gepresenteerd onder de posten:

- (18) Opbrengsten uit beleggingen
- (19) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen
- (20) Beleggingslasten
- (21) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

De beleggingsopbrengsten bestaan uit dividend en rente voor het boekjaar, waardemutaties van beleggingen tegen de reële waarde met verantwoording van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en boekresultaten bij verkoop van beleggingen.

Het gerealiseerde resultaat op de verkoop van een belegging is het verschil tussen de ontvangen opbrengsten, na aftrek van transactiekosten, en de oorspronkelijke (geamortiseerde) kostprijs. Waardemutaties betreffen het verschil tussen enerzijds waarde aan het einde van het jaar dan wel de opbrengst bij verkoop gedurende het jaar en anderzijds de waarde aan het einde van het voorgaande jaar dan wel de verkrijgingsprijs gedurende het jaar.

De beleggingslasten bestaan voornamelijk uit beheervergoedingen aan externe managers.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, financieringsactiviteiten en investerings- en beleggingsactiviteiten. De geldmiddelen bestaan hierbij uit de mutatie van de posten liquide middelen en de op balansdatum eventueel in rekening-courant verschuldigde bedragen aan bancaire instellingen. De mutaties in het kasstroomoverzicht zijn indirect afgeleid uit de staat van baten en lasten en de balansmutaties.

Risicoparagraaf

In de risicoparagraaf wordt ten aanzien van vastrentende waarden en zakelijke waarden uitgegaan van het risico van financiële instrumenten en verzekeringscontracten. Daardoor wijken de vastrentende waarden en zakelijke waarden in de risicoparagraaf af van de presentatie op de balans.

In het directieverslag is ingegaan op de strategische en operationele risico's en op het beleid ter beheersing van de risico's. Onderstaand wordt meer kwantitatieve informatie betreffende de risico's weergegeven.

Hierbij zijn de risico's weergegeven naar aard van de financiële instrumenten. Dat betekent dat participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden qua risico als vastrentende waarden zijn beschouwd. In de jaarrekening zijn deze gerubriceerd onder aandelen.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor NV schade betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat de vennootschap niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de toekomstige verplichtingen. Indien de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat NV schade de premie moet verhogen.

Tabel: Solvabiliteitseis (x 1.000 euro)	2014	2013
Eigen vermogen	128.024	118.277
Aanwezig weerstandsvermogen	128.024	118.277
Extra beschikbaar vermogen	0	0
Eigen vermogen	128.024	118.277
Minimum solvabiliteitskapitaal vereisten (Solvency I)	30.374	26.509
Extra beschikbaar vermogen	97.650	91.768

Het thans geldende wettelijke regime is Solvency I. Vanaf 2012 gaat de directie van NV schade ten behoeve van de interne solvabiliteitsnormen echter uit van het veel strengere regime van Solvency II. Daarbij loopt ze vooruit op de definitieve invoering van Solvency II per 1 januari 2016. Als ondergrens voor de aan te houden solvabiliteit (het vereist weerstandsvermogen) hanteert de directie een SCR-ratio van 100 procent, waarbij NV schade als SCR-ratio het minimum van de SCR-ratio op basis van de feitelijke beleggingsmix en de SCR-ratio op basis van de strategische beleggingsmix hanteert.

De SCR is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zijn berekend met behulp van de standaardformule zoals werd voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run ultimo 2012. Ondanks dat nog niet alle rekenregels voor de SCR definitief zijn vastgesteld, meent de directie dat deze nieuwe norm een beter handvat biedt bij het monitoren van de risico's ten aanzien van solvabiliteit dan de oude norm in Solvency I ultimo 2014 30.374 duizend euro (ultimo 2013: 26.509 duizend euro).

In haar kapitaalbeleid hanteert NV schade naast een ondergrens ook een normsolvabiliteit (gewenst weerstandsvermogen) en een statutaire reservebovengrens. De normsolvabiliteit is vastgesteld op een SCR-ratio van 150 procent en de statutaire reservegrens op een SCR-ratio van 200 procent.

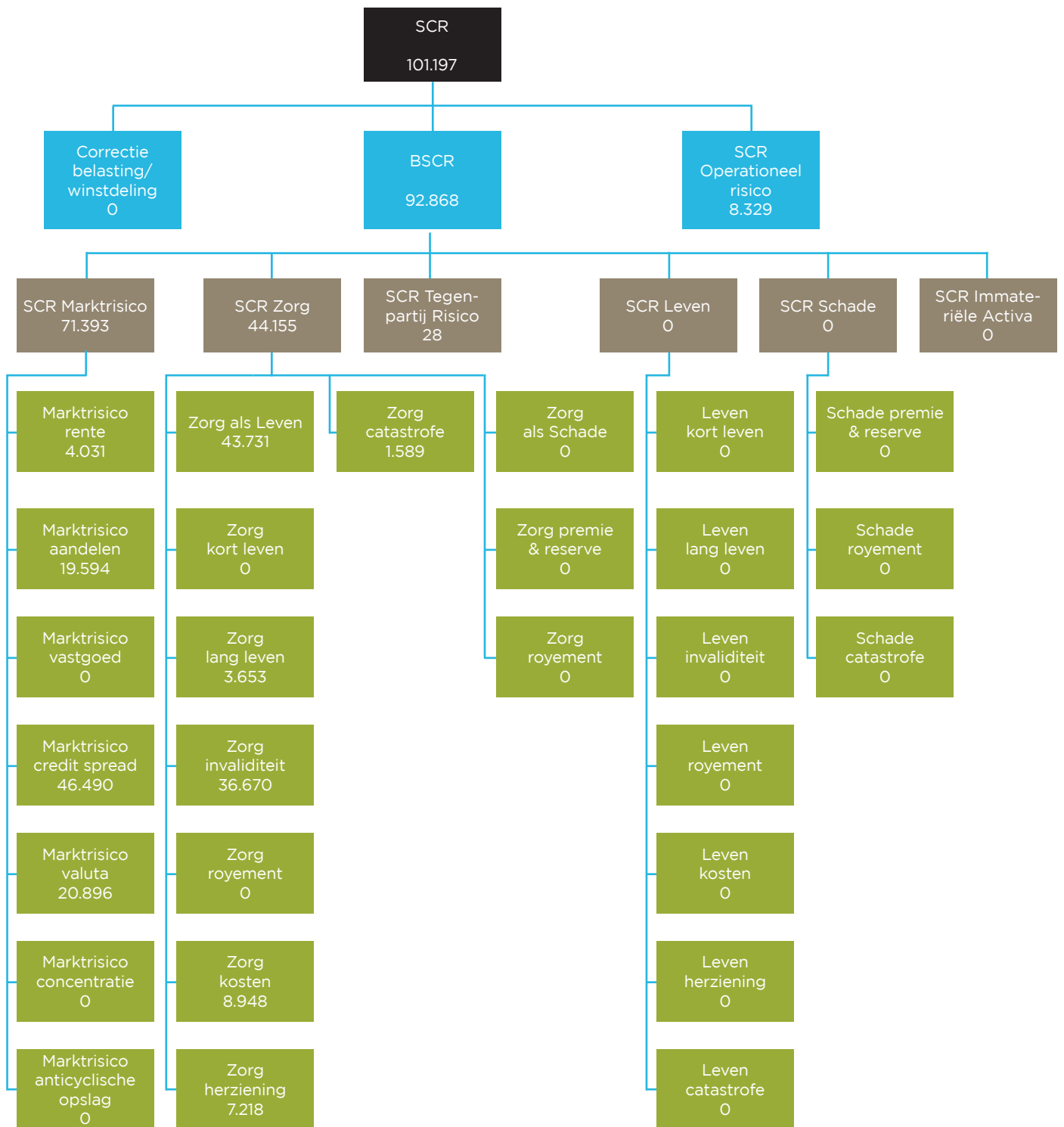
De SCR komt ultimo 2014 uit op 101.197 duizend euro (2013: 103.583 duizend euro). Het aanwezige weerstandsvermogen bedroeg ultimo 2014 128.024 duizend euro (2013: 118.277 duizend euro). Dat ligt ruim boven de SCR, maar onder de normsolvabiliteit van 151.796 duizend euro ultimo 2014 (2013: 127.404 duizend euro).

NV schade stelt de SCR vast op basis van strategische normwegingen voor de beleggingsportefeuille op basis van haar beleggingsplan en op basis van de feitelijke beleggingsmix. De gehanteerde SCR betreft de hoogste van deze twee grootheden.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- 1 Marktrisico;
- 2 Verzekeringstechnisch risico (zorg);
- 3 Tegenpartijrisico;
- 4 Operationeel risico.

Daarbinnen zijn subcategorieën gedefinieerd. De SCR standaardformule veronderstelt dat voor elk van de (sub)categorieën een kapitaalseis wordt berekend die vervolgens wordt geaggregeerd tot een overall SCR, daarbij rekening houdend met diversificatie-effecten tussen risicocategorieën. Een schematisch overzicht van de voor NV schade relevant geachte categorieën is hierna weergegeven. Een bedrag van nul euro is ingevuld als het risico op dit moment niet van toepassing is op NV schade of als het risico verwaarloosbaar wordt geacht.

De relevant geachte risico's voor NV schade worden in het vervolg van deze paragraaf nader toegelicht.

1. Marktrisico

Het marktrisico (of beleggingsrisico) onderkent een zevental subcategorieën. De risico's hebben voornamelijk betrekking op het belegd vermogen van NV schade. Bij het renterisico is echter ook het effect op de technische voorzieningen ingerekend. Inclusief diversificatievoordelen binnen deze hoofdcategorie resulteert dit in een bruto kapitaaleis van 71.393 duizend euro (2013: 79.975 duizend euro). Gemeten nog voor het hoogste aggregatieniveau.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van het belegd vermogen en de technische voorzieningen verandert als gevolg van veranderingen in de rentetermijnstructuur en de inflatie. Dit kan een daling of een stijging betreffen. Het scenario dat tot de grootste waardedaling leidt bepaalt het renterisico. Voor het bepalen van het renterisico wordt uitsluitend de basis rentetermijnstructuur geschokt met de voorgeschreven percentages zoals is voorgeschreven bij de Parallel Run. De 'basis' rentetermijnstructuur is in dit geval de ultimo 2014 DNB rentetermijnstructuur voor verzekeraars. Handleiding Parallel Run 2011 - 24 april 2012.

Er wordt nog steeds naar gestreefd om in grote mate (circa 90 procent) de rentegevoeligheid van de technische voorzieningen te elimineren door zogeheten matchingportefeuilles in te richten. Deze portefeuilles met vastrentende waarden hebben een min of meer gelijk kasstroomprofiel als die van de technische voorzieningen waardoor rentewijzigingen geen grote wijzigingen teweeg brengen in de financiële positie. Daarnaast zijn ook de effecten in dit deelrisico ingerekend van de vastrentende stukken uit de returnportefeuille. Deze leiden ultimo 2014 tot het extra mitigeren van het renterisico. De bruto kapitaaleis voor het renterisico bedraagt 4.031 duizend euro ultimo 2014 (2013: 4.976 duizend euro).

Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen) verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het aandelenrisico wordt voornamelijk gemitigeerd door het diversificeren van de beleggingsportefeuille ofwel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's. Het percentage zakelijke waarden in de totale beleggingsportefeuille van NV schade ultimo 2014 is circa 6 procent.

Voor de kwantificering van het aandelenrisico is - conform de Parallel Run - een daling van de aandelenmarkten met 34 procent (indien een land in de EEA/OESO zit) respectievelijk 44 procent (overige landen) verondersteld. Voor NV schade leidt dit ultimo 2014 tot een bruto kapitaaleis van 19.594 duizend euro (2013: 21.348 duizend euro).

Ultimo 2014 betreffen de aandelenbeleggingen uitsluitend participaties in beleggingsfondsen. Via deze fondsen is een geografische spreiding aangebracht. De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Categorie	2014	2013
Europa	14.780	17.633
Noord-Amerika	16.857	14.893
Verre Oosten	8.074	8.235
Opkomende markten	17.390	20.243
Totaal	57.101	61.004
Vastrentende waarden via fondsen	330.999	330.247
Totaal cf balans	388.100	391.251

Credit Spread

Het spreadrisico komt voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau (of de volatiliteit) van renteopslagen (credit spreads) op de risicovrije rentetermijnstructuur. De kapitaaleis voor het spreadrisico heeft in geval van NV schade ultimo 2014 alleen betrekking op obligaties. De schok is afhankelijk van type obligatie, de kredietklasse en de (modified) duration.

Kredietkwaliteitsklasse	S MV _i x 1.000 euro	Gewogen duration	S MV _i * dur _i	Kapitaalbeslag x 1.000 euro
0 AAA	2.072	6,3	13.067	103
1 AA	20.632	5,5	112.771	1.084
2 A	64.089	5,4	342.933	4.143
3 BBB	103.867	6,0	620.418	12.809
4 BB	67.597	4,7	321.077	13.561
5 B	42.150	4,1	173.748	12.321
6 lager dan B	6.524	3,0	19.465	1.439
Geen rating	6.706	5,2	35.152	1.029
Totaal	313.637			46.489

De bruto kapitaaleis voor het credit spread risico bedraagt 46.490 duizend euro ultimo 2014 (2013: 45.340 duizend euro).

Valutarisico

Het valutarisico van de Amerikaanse Dollar werd begin 2014 voor zowel de matching portefeuilles als de eigen vermogen portefeuille voor 75 procent afgedekt en is medio 2014 verhoogd naar 80 procent om zo het (valuta)risico in de portefeuille enigszins te verminderen. Het valutarisico op de Japanse yen is voor 100 procent afgedekt. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis ultimo 2014 voor het valutarisico van 20.896 duizend euro (2013: 25.973 duizend euro).

Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa of op bepaalde markten. Er ontstaat een kapitaaleis als de blootstelling aan (een belegging in) een individuele tegenpartij een bepaalde drempelwaarde te boven gaat. De drempelwaardes zijn gehanteerd zoals beschreven in de Handleiding Parallel Run 2011 - 24 april 2012. Voor geen van de beleggingen van NV schade wordt de drempelwaarde overschreden waardoor het concentratierisico nihil bedraagt.

Tabel: Tegenpartij spreiding (beleggingen groter dan 2% van het fondsvermogen)				
Categorie	2014		2013	
	Reële waarde x 1.000 euro	% Beleggingen	Reële waarde x 1.000 euro	% Beleggingen
Franse staat	28.712	3%	29.674	4%
Duitse staat	191.445	20%	206.916	25%
Finse staat	66.136	7%	56.108	7%
Nederlandse staat	184.627	19%	138.349	17%
Oostenrijkse staat	80.777	9%	0	0%
Totaal	551.697	58%	431.047	53%

2. Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico betreft alle risico's (zoals langlevens of invaliditeit) verbonden aan verplichtingen uit hoofde van verzekeringsactiviteiten met uitzondering van componenten die onder marktrisicofactoren vallen of die onder operationele risicofactoren vallen. De verzekeringen van NV schade (zowel WAO-hiaat als WIA-producten) worden onder Solvency II getypeerd als 'Zorg als Leven'. Daarnaast bevat deze hoofdcategorie nog het catastroferisico. De bruto kapitaalsvereiste voor de zorg als leven categorie is - inclusief diversificatievoordeel binnen deze hoofdcategorie berekend op 44.155 duizend euro (2013: 40.714 duizend euro) en bestaat uit de volgende deelrisico's:

Kortlevenrisico

Het kortlevenrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon korter zal leven dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Het kortlevenrisico is voor NV schade echter niet relevant, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (lees: lagere technische voorziening).

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Voor NV schade betekent dit dat de uitkeringen langer dan verwacht uitgekeerd moeten worden. Het langlevensrisico is gekwantificeerd door uit te gaan van 20 procent hogere overlevingskansen dan bij vaststelling van de best estimate voorzieningen. Aangezien voor NV schade de verplichtingen uit tijdelijke uitkeringen bestaat, leidt een lager veronderstelde overlevingskans tot een beperkte verhoging van de uitkeringslasten. De bruto kapitaaleis voor het langlevensrisico bedraagt 3.653 duizend euro ultimo 2014 (2013: 3.375 duizend euro).

Invaliditeits- en morbiditeitsrisico

Het invaliditeits- en morbiditeitsrisico voor NV schade is het risico dat mensen meer invalideren en minder revalideren dan verwacht is. Dit risico is berekend aan de hand van een scenario waarin wordt uitgegaan van 35 procent hogere invalideringskansen (disability rates) voor het eerstvolgende jaar en 25 procent voor alle daarop volgende jaren en een permanente daling van 20 procent van de herstelcijfers. Deze schok is alleen toegepast op de WIA-portefeuilles. Gezien de aard van de verzekeringen van NV schade (arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) betreft het een substantieel risico, welke ultimo 2014 tot een bruto kapitaaleis leidt van 36.670 duizend euro (2013: 33.944 duizend euro).

Royementsrisico

De verzekeringen van NV schade betreffen voor het overgrote deel eenjarige risicopremies, waardoor royement geen relevant risico op negatief resultaat met zich meebrengt.

Kostenrisico

Het risico op hogere kosten dan voorzien is gekwantificeerd door uit te gaan van een permanente toename van de uitvoeringskosten met 10 procent en een 1 procent hogere inflatie dan verwacht. Dit leidt voor NV schade tot een bruto kapitaalbeslag van 8.948 duizend euro ultimo 2014 (2013: 8.195 duizend euro).

Herzieningsrisico

Onder herzieningsrisico moet worden verstaan het risico dat annuïteiten waarbij de uitkeringen die op basis van de onderliggende verzekering verschuldigd zijn, kunnen toenemen als gevolg van veranderingen in de wetgeving of in de gezondheidstoestand van de verzekerde persoon. Mede gezien het feit dat niet alle op NV schade van toepassing zijnde verzekeringstechnische risico's in het standaardmodel tot uitdrukking komen, is ervoor gekozen deze overige risico's hieronder te scharen. De belangrijkste van deze risico's betreft de mogelijke extra schade wanneer de werkloosheid hoger uitvalt dan verwacht. In dat geval zullen de verzekeringen van NV schade een hogere aanvulling moeten doen op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, wat voor NV schade zal leiden tot hogere uitkeringslasten. NV schade houdt daarom rekening met een extra kapitaalbeslag ter hoogte van 1 procent van de

technische voorzieningen uit de best estimate voorzieningen. Dit leidt tot een bruto kapitaal eis van 7.218 duizend euro ultimo 2014 (2013: 6.227 duizend euro).

Na diversificatievoordeel binnen deze hoofdcategorie resulteert een bruto kapitaal eis van 43.731 duizend euro (2013: 40.287 duizend euro) voor het totaal aan verzekeringstechnische risico's.

Catastroferisico

Ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's is naast de hiervoor beschreven Levenscategorie nog de categorie Catastroferisico van toepassing voor NV schade. Het catastroferisico maakt onderscheid in vijf typen letsel: overlijden door ongeval, permanente volledige arbeidsongeschiktheid, langdurige arbeidsongeschiktheid, kortdurige arbeidsongeschiktheid en medisch / letsel. Voor NV schade zijn alleen de lang- en de kortdurige arbeidsongeschiktheid relevant. Ten aanzien van deze twee letseltypes worden twee catastrofes onderscheiden die ten grondslag aan het letsel zouden kunnen liggen: massaal ongevallenrisico en concentratierisico. De bruto kapitaal eis ten behoeve van deze twee risico's is 1.589 duizend euro (2013: 1.589 duizend euro) en is vastgesteld conform de standaardformules.

3. Tegenpartijrisico

Bij een vordering op een tegenpartij kan verlies optreden wanneer de tegenpartij niet geheel of niet tijdig haar verplichtingen nakomt. Onder Solvency II wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen verwacht en onverwacht verlies. Het verwachte verlies komt tot uiting op de balans, in de vorm van een correctie (afslag) op de vordering. Het verwachte verlies acht NV schade ultimo 2014 verwaarloosbaar. Het onverwachte verlies komt tot uiting in de kapitaal eis voor tegenpartijkredietrisico en onderkent twee types:

Type 1 tegenpartijen

- Type 1 tegenpartijen zijn onder meer: herverzekeringen, derivaten en hedges, banktegoeden, deposito's en andere vorderingen.
- Bankrekeningen en deposito's bij fund managers worden beschouwd als gealloceerd vermogen en zouden vanuit strategisch oogpunt geen substantiële bedragen mogen vormen. Deze posten zijn dan ook niet betrokken in het vaststellen van het tegenpartijrisico.
- Voor derivatenposities wordt collateral aangehouden, wat het hiermee gepaarde kredietrisico dekt. Deze waarden zijn ook meegenomen bij de vaststelling van het tegenpartijrisico.

Type 2 tegenpartijen

- Onder type 2 vallen bijvoorbeeld vorderingen op tussenpersonen en verzekerden.

Voor NV schade is middels het hulpprogramma van de koepels het tegenpartijrisico vastgesteld op 28 duizend euro (2013: 21 duizend euro). Het betreft type 1. De onverwachte verliezen zijn vastgesteld ten aanzien van cash, deposito's en derivaten (valutaswaps en inflatieswaps).

4. Operationeel risico

Het operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Dit wordt ondervangen door deugdelijke functiescheiding, goed beschreven administratieve organisatie en een toezicht op de naleving van de afgesproken procedures. De kapitaal eis voor operationeel risico betreft het maximum van de uitkomst uit de standaardformule en een eigen inschatting van NV schade uit haar Own Risk and Solvency Assessment (ORSA). NV Schade heeft in haar ORSA vastgesteld circa 8.329 duizend euro (2013: 7.922 duizend euro) kapitaal aan te moeten houden voor operationeel risico. Omdat dit bedrag hoger is dan de kapitaal eis uit de standaardformule houdt NV schade dit volledige bedrag aan voor operationeel risico.

5. Overige risico aspecten

Basic Solvency Capital Requirement

Categorie I tot en met III (marktrisico, verzekeringstechnisch risico en tegenpartijrisico) vormen samen de zogenaamde Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (ook wel de Basic Solvency Capital Requirement, BSCR). Na diversificatievoordelen tussen deze drie categorieën resulteert een BSCR van 92.868 duizend euro (2013: 95.660 duizend euro).

Correctie Belasting / Winstdeling

Aangezien geen verliesabsorberend vermogen vanuit winstdeling is gekwantificeerd en NV schade tevens is vrijgesteld van vennootschapsbelasting wordt deze correctie op nul gesteld.

Totale Solvency Capital Requirement

Er zijn geen diversificatievoordelen tussen de operationele risico's en de BSCR. Voor NV schade resulteert derhalve een totale SCR van 101.197 duizend euro (2013: 103.582 duizend euro).

Spreadrisico

NV schade loopt spreadrisico op vorderingen op tegenpartijen. Voor NV schade betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties en leningen. Daarnaast heeft NV schade overige vorderingen van 6.567 duizend euro. Spreadrisico is het risico van financiële verliezen voor NV schade als gevolg van een verslechterde financiële situatie van tegenpartijen waarop NV schade (potentiële) vorderingen heeft. Behalve faillissement of betalingsonmacht van tegen partijen, kunnen ook minder ingrijpende gebeurtenissen tot verliezen leiden, zoals een verslechterde credit rating die tot een lagere obligatiekoers zal leiden. Het kredietrisico wordt door NV schade gemitigeerd door spreiding van de vastrentende waarden naar regio en sector. De overige vorderingen bestaan vooral uit premie vorderingen op werkgevers (6.075 duizend euro) en terug te vorderen uitkeringen (402 duizend euro). Voor de premie vorderingen is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd waardoor het effect van eventueel oninbare vorderingen op het resultaat wordt beperkt. Voor de terug te vorderen uitkeringen is geen voorziening voor oninbare vorderingen gevormd. Gezien de grootte van deze vorderingen is het financiële risico voor NV schade beperkt.

De samenstelling van de vastrentende waarden (inclusief participaties in beleggingsinstellingen) kan als volgt worden samengevat:

Tabel: Samenstelling vastrentende waarden (look through)		
Categorie	2014	2013
Europese obligaties	408.698	259.685
Inflation-linked obligaties	142.998	171.365
Emerging Markets	105.728	106.869
Vastrentend-hoogrentend Europees	37.990	48.743
Vastrentend-hoogrentend US	35.736	54.303
Europees Investment Grade Credits	125.748	120.329
Bankleningen	25.798	0
Deposito's	9.996	798
Totaal	892.692	762.092
Vastrentende waarden via fondsen	330.999	330.247
Obligaties	551.697	431.047
Deposito's	9.996	798
Totaal	892.692	762.092

De Europese obligaties en Inflation-linked obligaties zijn uitgegeven door landen in de euro-zone. Deze obligaties luiden in euro's. De Vastrentend-hoogrentende portefeuille bestaat uit hoogrentende obligaties US uitgegeven door het bedrijfsleven in US Dollars en euro's. Het gaat hier om een markt van bedrijfsobligaties met een creditrating lager dan of gelijk aan BB.

De verdeling van de vastrentende waarden naar credit rating is als volgt:

Tabel: Kredietwaardigheid portefeuille vastrentende waarden		
Rating categorie	ultimo 2014	ultimo 2013
AAA	60%	53%
AA	5%	6%
A	8%	9%
BBB	11%	14%
< BBB	15%	18%
Geen rating	1%	0%
Totaal	100%	100%

De verdeling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

Tabel: Looptijd portefeuille vastrentende waarden		
Rating categorie	Bedrag	%
0 - 3 jaar	98.772	11%
3 - 5 jaar	68.226	8%
5 - 10 jaar	349.369	39%
10 - 20 jaar	191.657	21%
> 20 jaar	184.668	21%
Totaal	892.692	100%

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Tabel: Samenstelling illiquide producten (x 1.000 euro)				
Categorie (look through)	2014			2013
	Totaal Bedrag	Illiquide Bedrag	Illiquide %	Illiquide %
Vastrentende waarden ¹	892.692	0	0%	0%
Zakelijke waarden ²	57.101	0	0%	3%
Overig ³	-21.237	0	0%	0%
Totaal	928.556	0	0%	0%

1) Obligaties en deposito's

2) Aandelen en vastgoed (vastgoed is nihil)

3) Derivaten, vorderingen uit hoofde van beleggingen en liquide middelen

Risico marktwaardebepaling

De beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. Niet voor alle beleggingsinstrumenten zijn frequente marktnoteringen beschikbaar. Dat levert een hoger risico op ten aanzien van de "juiste" waardering van een belegging. In de onderstaande tabel is de waardering per beleggingscategorie uitgesplitst naar drie soorten "levels". Deze levels zijn als volgt toe te lichten:

Level 1 - Directe marktwaardering beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2 - Afgeleide marktwaardering

Geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3 - Modellen en technieken

Marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

In level 2 vallen de MN fondsen die beleggen in aandelen en vastrentende waarden. De beleggingen in inflatie swaps en valuta hedges zijn eveneens opgenomen in level 2. Voor de waardering van deze derivaten wordt gebruik gemaakt van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen die worden gevuld met marktconforme parameters. De toekomstige kasstromen van de inflatieswaps worden bepaald aan de hand van de European Consumer Price Index en contant gemaakt tegen de relevante yieldcurve. De verwachte kasstromen van de valutaderivaten worden contant gemaakt tegen de relevante yieldcurve van de betrokken valuta.

De marktwaardebepaling naar level is als volgt uit te splitsen voor 2014 respectievelijk 2013.

Beleggingscategorieën	Ultimo 2014			
	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal
	Directe marktwaardering	Afgeleide marktwaardering	Niet gebaseerd op marktdata	
Aandelen				
- Beleggingsinstellingen aandelen	0	57.101	0	57.101
Vastrentende waarden				
- Obligaties en leningen	551.697	0	0	551.697
- Deposito's	9.996	0	0	9.996
- Beleggingsinstellingen vastrentende waarden	0	330.999	0	330.999
Belegd vermogen	561.693	388.100	0	949.793
Afgeleide financiële instrumenten	0	-2.120	0	-2.120
- Valutaderivaten	0	-20.196	0	-20.196
- Inflatiederivaten				
Liquide middelen, CSA en overige activa/passiva	-100	1.179	0	1.079
Totaal belegd vermogen	561.593	366.963	0	928.556

Tabel: Marktwaaardebepaling (x 1.000 euro)				
Beleggingscategorieën	Ultimo 2013			
	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal
	Directe marktwaardering	Afgeleide marktwaardering	Niet gebaseerd op marktdata	
Aandelen				
- Beleggingsinstellingen aandelen	0	59.359	1.645	61.004
Vastrentende waarden				
- Obligaties en leningen	431.047	0	0	431.047
- Deposito's	798	0	0	798
- Beleggingsinstellingen vastrentende waarden	0	330.247	0	330.247
Belegd vermogen	431.845	389.606	1.645	823.096
Afgeleide financiële instrumenten		715	0	715
- Valutaderivaten	0	-12.219	0	-12.219
- Inflatiederivaten	0			
Liquide middelen, CSA en overige activa/passiva	2.000	4.542	0	6.542
Totaal belegd vermogen	433.845	382.644	1.645	818.134

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijrisico gedempt. Het prijrisico wordt tevens gemitigeerd door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Derivaten worden gebruikt om risico's te mitigeren. Momenteel worden enkel derivaten gebruikt ter afdekking van valutarisico. Daarnaast zijn er nog enkele inflatieswaps ten behoeve van beperking van het inflatierisico.

Toelichting op de balans per 31 december

ACTIEF

(1) Beleggingen

Ultimo 2014 en 2013 waren er geen beleggingen uitgeleend.
De mutaties van de beleggingen per categorie zijn als volgt:

Mutatieoverzicht

x 1.000 euro

	2014			
	Obligaties	Aandelen	Deposito's	Totaal
Stand beleggingen per 1 januari	431.047	391.251	798	823.096
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	0
Gecorrigeerde stand 1 januari	431.047	391.251	798	823.096
Aankopen en verstrekkingen	117.985	50.283	1.052.329	1.220.597
Verkopen en aflossingen	-57.164	-91.069	-1.047.430	-1.195.663
Waardemutaties	59.829	37.635	4.299	101.763
Overige	0	0	0	0
Stand beleggingen 31 december	551.697	388.100	9.996	949.793

De waardemutaties bestaan uit gerealiseerde en ongerealiseerde opbrengsten en verliezen.

De vergelijkbare mutaties over 2013 zijn als volgt:

Mutatieoverzicht

x 1.000 euro

	2013				
	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Beleggings- pools</i>	<i>Deposito's</i>	<i>Totaal</i>
Stand beleggingen per 1 januari	414.616	187.190	86.135	41.444	729.385
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	0	0
Gecorrigeerde stand 1 januari	414.616	187.190	86.135	41.444	729.385
Aankopen en verstrekkingen	33.336	233.030	0	1.891.105	2.157.471
Verkopen en aflossingen	-185.792	-22.543	0	-1.959.307	-2.167.642
Waardemutaties	-33.271	-6.426	0	0	-39.697
Overige	0	0	0	0	0
Effect overheveling verzekeringsjaren 2009 t/m 2013	202.158	0	-86.135	27.556	143.579
Stand beleggingen 31 december	431.047	391.251	0	798	823.096

Het effect overheveling verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013 betreft de toevoeging aan de beleggingen voor rekening van NV schade naar aanleiding van de portefeuille-overdracht van de coassuradeuren naar NV schade ten aanzien van deze verzekeringsjaren per 31 december 2013.

Obligaties

De obligaties ad 551.697 duizend euro (2013: 431.047 duizend euro) bestaan uit beursgenoteerde vastrentende waardepapieren. Participaties in beleggingsinstellingen zijn gepresenteerd onder aandelen. De historische kostprijs van de obligatieportefeuille (exclusief lopende interest) is 473.224 duizend euro (2013: 305.995).

Aandelen

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
De aandelen bestaan volledig uit participaties in beleggingsinstellingen, die als volgt naar aard van de beleggingen zijn te splitsen:				
- vastrentendewaardepapieren	330.999		330.247	
- aandelen	57.101		59.359	
- vastgoedbeleggingen	0		1.645	
Totaal		388.100		391.251

De participaties betreffen de volgende beleggingsinstellingen:

Categorie	Naam
Aandelen	Stichting Mn Services Aandelenfonds Emerging Markets Stichting Mn Services Aandelenfonds Europa III Stichting Mn Services Aandelenfonds Noord Amerika
Vastrentendewaardepapieren	Stichting Mn Services Aandelenfonds Verre Oosten Stichting Mn Services Obligatiefonds Emerging Markets Stichting Mn Services US High Yield Fonds Stichting Mn Services Euro Investment Grade Credit Fund Stichting Mn Services Europees High Yield Fonds Babson Capital Eur Ltd Dover Credit Ltd

In deze beleggingsfondsen bevinden zich geen derivaten om risico's af te dekken. Wel worden binnen de vastrentende fondsen Europa en Emerging Markets beperkte posities in credit default swaps ingenomen. Rente- en valutarisico's worden afgedekt op de totale beleggingsportefeuille. De risico's die samenhangen met de aard van de beleggingen zijn toegelicht in de risicoparagraaf.

De historische kostprijs van de aandelenportefeuille (exclusief beleggingspools) is 351.083 duizend euro (2013: 385.658 duizend euro). Ultimo 2014 waren er net als ultimo 2013 geen aandelen uitgeleend.

Deposito's

De deposito's die ultimo boekjaar zijn uitgezet hebben allemaal een looptijd van korter dan één jaar en kennen een hoge omloopsnelheid. Om die reden zijn de aan- en verkopen van de deposito's in het mutatieoverzicht hoog.

(2) Vorderingen

Vorderingen uit hoofde van beleggingen	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
De vorderingen uit hoofde van beleggingen bestaan uit:				
- Kortlopende vorderingen beleggingen	90		3.059	
Totaal		90		3.059

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers

Bij de vorderingen op werkgevers die de premie afdragen is rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

Overige vorderingen	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
	De overlopende activa bestaan uit:			
- Teveel betaalde uitkeringen	402		750	
- Overig	0		176	
Totaal		402		926

Van de post overige vorderingen is de reële waarde nagenoeg gelijk aan de boekwaarde.

(3) Overige activa

Liquide middelen

De overige activa bestaan voor 28.879 duizend euro uit liquide middelen (2013: 29.090 duizend euro). Het betreft tegoeden in rekening-courant bij bancaire instellingen die ter vrije beschikking staan.

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn als volgt:

Mutatieoverzicht x 1.000 euro	2014 Totaal		2013 Totaal	
	<i>Historische kostprijs</i>			
Stand per 1 januari	82		112	
Investeringsen	251		154	
Desinvesteringsen	-61		-184	
Stand per 31 december		272		82
<i>Boekwaarde</i>				
Per 1 januari	82		112	
Investeringsen	251		177	
Afschrijvingsen	-61		-207	
Boekwaarde per 31 december		272		82

Cumulatieve afschrijvingsen per 31 december:

Afschrijvingspercentage	20%
Afschrijvingsmethodiek	lineair

De materiële vaste activa betreffen andere vaste bedrijfsmiddelen.

(4) Afgeleide financiële instrumenten

De vorderingen inzake afgeleide financiële instrumenten, zijnde derivaten, bedragen 1.302 duizend euro (2013: 1.198 duizend euro).

Vorderingen en verplichtingen uit hoofde van financiële derivaten worden gesaldeerd per derivatencontract. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd onder afgeleide financiële instrumenten onder de activa. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd onder afgeleide financiële instrumenten onder de passiva. Ultimo 2014 betreffen deze negatieve posities 23.618 duizend euro (2013: 12.702 duizend euro).

De met betrekking tot de beleggingsportefeuille door middel van derivaten verkregen (positieve en negatieve) posities op balansdatum zijn als volgt te specificeren naar onderliggende waarde:

Specificatie derivaten	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
	Contract omvang	Reële waarde	Contract omvang	Reële waarde
Vastrentende beleggingen				
Valuta derivaten	108.623	-2.120	117.674	715
Inflatieswaps	130.000	-20.196	171.000	-12.219
Totaal		-22.316		-11.504

	Stand 1/1/14	Aankopen	Verkopen	Waarde- ontwikkeling	Stand 31/12/14
Valuta derivaten	715	0	12.195	-15.030	-2.120
Inflatieswaps	-12.219	0	4.148	-12.125	-20.196
	-11.504	0	16.343	-27.155	-22.316

Specificatie derivaten naar tegenpartij

x 1.000 euro

Tegenpartij	Soort	Markt waarde	Contract waarde	Looptijd tot
Citibank	ZC Inflatieswap 15YR 2,195%	-978	6.000	18/05/27
Citibank	ZC Inflatieswap 10YR 2,095%	-887	6.900	12/01/22
Citibank	ZC Inflatieswap 10YR 2,05%	-1.444	11.500	18/05/22
JP Morgan Securities	ZC NL Inflatieswap 10Y 2,55%	-3.322	25.000	21/12/17
Union Bank of Switzerland	ZC Inflatieswap 15YR 2,22%	-6.604	39.600	12/01/27
Morgan Stanley	ZC Inflatieswap 12Y 2,3125%	-6.960	41.000	07/02/20
Deutsche Bank	FX swap_EUR/JPY_241394620141231	-3	5.186	02/04/15
Goldman Sachs International	FX swap_EUR/USD_241368220141031	-1.016	28.623	03/02/15
Royal Bank of Scotland	FX swap_EUR/USD_241398820141231	-9	4.890	03/02/15
Royal Bank of Scotland	FX swap_EUR/USD_241380020141128	-1.026	35.391	03/03/15
Union Bank of Switzerland	FX swap_EUR/USD_241398920141231	-67	34.533	02/04/15
Totaal		-22.316		

PASSIEF

(5) Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijke en geplaatste aandelenkapitaal bedraagt 5.672 duizend euro verdeeld over 50.000 aandelen met een nominale waarde van 113,45 euro per aandeel. Het maatschappelijke en geplaatste kapitaal is volledig gestort.

Algemene reserve	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de algemene reserve is als volgt:				
- Stand 1 januari	112.605		95.665	
- Aanpassing inzake Stelselwijziging	0		16.530	
- Stand per 1 januari inclusief het effect van de stelselwijziging		112.605		112.195
Vanuit resultaatbestemming:				
- resultaat boekjaar	9.747		410	
- dotatie aan / vrijval ten laste van de statutaire reserve	0		0	
Mutatie		9.747		410
Stand 31 december		122.352		112.605

In 2014 is er geen dividend uitgekeerd.

Herwaarderingsreserve	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de herwaarderingsreserve is als volgt:				
- Stand 1 januari	0		17.491	
- Aanpassing inzake Stelselwijziging	0		-16.530	
Stand per 1 januari inclusief het effect van de stelselwijziging	0		961	
Vanuit resultaatbestemming:				
- resultaat boekjaar	0		-961	
Stand 31 december		0		0

Weerstandsvermogen

NV schade onderscheidt verschillende grenzen binnen het weerstandsvermogen. Als ondergrens hanteert de directie een SCR-ratio van 100 procent, waarbij NV schade als SCR-ratio het minimum van de SCR-ratio op basis van de feitelijke beleggingsmix en de SCR-ratio op basis van de strategische beleggingsmix hanteert. Als gewenst weerstandsvermogen (of normsolvabiliteit) hanteert NV schade een SCR-ratio van 150 procent. Als statutaire reservegrens hanteert NV schade een SCR-ratio van 200 procent.

Ultimo 2014 is het aanwezige weerstandsvermogen 128.024 duizend euro (2013: 118.277 duizend euro). Eind 2014 is dat niet lager dan de normsolvabiliteit van 151.795 duizend euro (2013: 127.404 duizend euro). Ten opzichte van de normsolvabiliteit is er een tekort van 23.771 duizend euro (2013: 9.127 duizend euro tekort). Daardoor is de statutaire reserve ultimo 2014 nihil.

De SCR (ondergrens van het weerstandsvermogen) voor NV schade bedraagt 101.197 duizend euro (2013: 103.582 duizend euro). Dit betekent dat de aanwezige solvabiliteit (weerstandvermogen) hoger is dan de SCR.

Het bedrag van de solvabiliteit waarover NV schade volgens Solvency I ultimo 2014 tenminste moet beschikken bedraagt 30.374 duizend euro (2013: 26.509 duizend euro).

Statutaire reserve	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de statutaire reserve is als volgt:				
Stand per 1 januari		0		0
- Onttrekking via de resultaatbestemming	0		0	
Stand 31 december		0		0

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde "winstreserve" en is niet uitkeerbaar aan de aandeelhouder.

(6) Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's is als volgt:				
Stand per 1 januari		3.145		2.027
- Afnome door toevoeging aan de voorziening voor te betalen schaden (WIA-producten)	-2.131		-1.201	
- Toevoeging ten behoeve van verwacht tekort	0		2.319	
Saldo mutaties		-2.131		1.118
Stand 31 december		1.014		3.145

De voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's ad 1.014 duizend euro (2013: 3.145 duizend euro) is apart verantwoord op de balans. Naast het verwachte toekomstige tekort voor de WGA-basis verzekering is er sinds 2012 ook sprake van een verwacht premietekort voor WIA-excedent verzekering. In 2014 heeft een vrijval plaatsgevonden ad 2.131 duizend euro (2013: 1.201 duizend euro), welke apart zichtbaar is toegevoegd aan de voorziening voor te betalen schaden.

Voor te betalen schaden	2014		2013	
	x 1.000 euro		x 1.000 euro	
De technische voorzieningen voor te betalen schaden zijn als volgt te splitsen:				
- Voor te betalen schaden (WAO)	317.586		311.398	
- Voor te betalen schaden (WIA)	463.206		393.259	
Totaal		780.792		704.657

Voor te betalen schaden (WAO)	2014		2013	
	x 1.000 euro		x 1.000 euro	
Het verloop van de voorziening voor te betalen schaden inzake WAO-hiaat is als volgt:				
Stand 1 januari (inclusief effect risicomarge)	311.398		340.902	
- Aanpassing inzake Foutherstel	0		-37.239	
- Aanpassing inzake Stelselwijziging	0		37.239	
Gecorrigeerde stand 1 januari (inclusief effect risicomarge)	311.398		340.902	
- Effect risicomarge	-45.521		-37.816	
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)		265.877		303.086
- Invalidering	-1.466		-4.939	
- Benodigde interest	908		864	
- Uitkeringen	-21.520		-23.632	
- Aanpassing rekenrente	27.131		-5.527	
- Aanpassen overlevingsgrondslagen	-494		73	
- Mutatie kostenvoorziening	-102		-2.291	
- Overig	-1.057		802	
Saldo mutaties		3.400		-34.650
- Vrijval/Toevoeging inzake toeslagverlening		-1.032		-2.559
Stand voor effect risicomarge		268.245		265.877
- Aanvullende voorziening in verband met risicomarge		49.341		45.521
Stand 31 december		317.586		311.398

De voorziening voor te betalen schaden inzake WAO-producten is gevormd ten behoeve van het WAO-hiaatproduct dat NV schade voert tot en met het kalenderjaar 2003. De waardering van de voorziening gaat uit van een beste schatting plus een risicomarge welke als aanvulling aan de voorziening wordt toegevoegd. Ultimo 2014 bedraagt de voorziening 268.245 duizend euro (2013: 265.877 duizend euro). Daarnaast is er sprake van een risicomarge van 49.341 duizend euro (2013: 45.521 duizend euro).

Het overschot ten opzichte van het benodigde kapitaal inzake toeslagverlening per 1 januari 2015 ad 1.032 duizend euro is ten gunste van het resultaat verwerkt (2013: 2.559 duizend euro). Aangezien de cao-index over 2014 in de Metaal en Techniek 1,5 procent bedraagt, valt de 0,5 procent (die resteert uit de gereserveerde 2 procent) vrij. De toegepaste discontering met betrekking tot de ingerekende toeslagverlening is beschreven in de algemene toelichting.

De daling van de marktrente heeft, in tegenstelling tot de stijging van voorgaand jaar, een stijgend effect op de voorziening: de toename van 27.131 duizend euro betreft het financiële effect op de schadevoorziening door uit te gaan van de ultimo het jaar door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars in plaats van de primo verschoven rentetermijnstructuur (2013: afname met 5.527 duizend euro).

De voorziening neemt met 494 duizend euro af wegens aanpassing van de overlevingsgrondslagen (2013: toename 73 duizend euro). Ultimo 2014 is overgegaan op de dan meest recente prognosetafel (AG2014). De voorziening voor te betalen schaden WAO zal naar verwachting zijn afgewikkeld in 36 jaar. De gemiddelde verwachte resterende looptijd, op basis van de modified duration, bedraagt 8 jaar.

Voor te betalen schaden (WIA)	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten is als volgt: Stand 1 januari (inclusief effect risicomarge)	393.259		245.957	
- Effect risicomarge	-34.952		-20.008	
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)	358.307		225.949	
- Toevoeging inzake boekjaar	26.889		20.743	
		385.196		246.692
- Wijziging IBNR (invalidering)	-47.354		-41.977	
- Vrijval/Toevoeging inzake IBNR	2.883		1.371	
- Invalidering	47.421		41.977	
- Benodigde interest	2.238		1.598	
- Uitkeringen	-16.895		-10.394	
- Aanpassing rekenrente	47.038		-3.573	
- Aanpassen overlevingsgrondslagen	-415		-440	
- Toevoeging ten laste van voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's	2.131		1.201	
- Mutatie kostenvoorziening	-126		1.998	
- Overig	1.507		-9.966	
Saldo mutaties		38.428		-18.205
- Vrijval/Toevoeging inzake toeslagverlening		-829		-1.341
- Overdracht voorzieningen coassurantie		0		146.320
Stand voor effect risicomarge		422.795		373.466
- Aanvullende voorziening in verband met risicomarge		40.411		19.793
Stand 31 december		463.206		393.259

De voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten is gevormd ten behoeve van de WIA-producten die NV schade met de coassuradeuren op de markt brengt. De waardering van de voorziening gaat uit van een beste schatting plus een risicomarge welke als aanvulling aan de voorziening wordt toegevoegd. Ultimo 2014 bedraagt de voorziening 422.795 duizend euro (2013: 373.466 duizend euro). De aanvullende risicomarge bedraagt 40.411 duizend euro (2013: 19.793 duizend euro).

De toevoeging aan de voorziening van 26.889 duizend euro (2013: 20.743 duizend euro) betreft de netto premie gerealiseerd in het desbetreffende boekjaar. De toevoeging is inclusief een uit de netto premie gefinancierde opslag van 3 procent in verband met excassokosten.

De verschuiving van IBNR naar de schadevoorziening bedraagt 47.354 duizend euro (2013: 41.977 duizend euro) en staat tegenover nieuwe schademeldingen. De toevoeging van de IBNR van 2.883 duizend euro (2013: toevoeging van 1.371 duizend euro) wordt voornamelijk veroorzaakt doordat NV schade in 2013 meer inzicht heeft gekregen in de instroom van arbeidsongeschikten uit oudere schadejaren die in aanmerking zullen komen voor een uitkering. Deze instroom is beperkt hoger dan waarmee in voorgaande jaren rekening gehouden werd en leidt tot een stijging van de voorziening.

De toevoeging van 2.131 duizend euro (2013: 1.201 duizend euro) betreft een afname van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's.

Aangezien de cao-index over 2014 in de Metaal en Techniek 1,5 procent bedraagt, valt de 0,5 procent die resteert uit de gereserveerde 2 procent vrij. Daarom heeft er voor 2014 een vrijval van 829 duizend euro plaatsgevonden inzake toeslagverlening (2013: vrijval van 1.341 duizend euro).

De mutatie "Aanpassing rekenrente" heeft betrekking op de gedaalde marktrente: de hieruit voortvloeiende stijging van de voorziening voor de WIA-producten is groter dan die voor de WAO-producten: 47.038 duizend euro (2013: een daling van 3.573 duizend euro). Aanpassingen aan de overlevingsgrondslagen (overgang naar meest recente prognosetafel AG2014) en die betreffende in- en revalideren leidt tot een verhoging van de voorziening met 4.256 duizend euro (2013: daling van 9.035 duizend euro).

De voorziening voor te betalen schaden WIA zal naar verwachting zijn afgewikkeld in 50 jaar. De gemiddelde verwachte resterende looptijd, op basis van de modified duration, bedraagt 10 jaar.

Uitloopoverzicht voorzieningen naar schadejaar 2014

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in 2013	Uitkeringen	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003 (1)	311.398	0	21.520	290.455	317.586	-577
2004-2009	159.976	0	-10.937	146.202	157.596	2.837
2010	60.252	0	-3.147	50.487	64.076	6.618
2011	56.206	24	-2.117	48.663	61.761	5.450
2012	63.273	47	-690	55.405	70.318	7.225
2013	53.552	183	-4	53.544	67.955	187
2014	0	26.635	0	32.805	41.500	-6.070
WIA totaal (2)	393.259	26.889	-16.895	387.106	463.206	16.247
Totaal (1+2)	704.657	26.889	-38.415	677.561	780.792	15.670

Uitloopoverzicht voorzieningen naar schadejaar 2013

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in 2013	Uitkeringen	Overdracht coassurantie	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003 (1)	340.902	0	-23.505	0	318.314	311.398	-917
2004-2008	110.669	0	-7.345	0	100.620	106.908	2.695
2009	32.018	0	-1.471	26.893	53.787	53.068	3.653
2010	36.913	10	-1.147	30.534	61.068	60.252	5.242
2011	33.321	19	-389	28.484	56.968	56.206	4.467
2012	33.036	99	0	32.065	64.131	63.273	1.069
2013	0	21.816	0	27.139	54.277	53.552	-5.322
WIA totaal (2)	245.957	21.944	-10.361	145.115	390.851	393.259	11.804
Totaal (1+2)	586.859	21.944	-33.866	145.115	709.165	704.657	10.887

In het uitloopoverzicht sluiten de voorzieningen primo en ultimo op marktwaarde aan bij de balansvoorziening voor te betalen schaden voor het WAO-hiaat en voor de WIA-producten. Het resultaat in het boekjaar is bepaald op basis van de markttrente van primo 2014.

Voor de WIA is voor bijna alle tekenjaren een positief resultaat te zien. Het positieve resultaat wordt met name verklaard door nieuwe inzichten in de instroom van arbeidsongeschikten uit oudere schadejaren door mutaties. Zie ook de toelichting bij de voorziening voor te betalen schaden inzake de WIA-producten.

(7) Voorziening voor toegezegde premiekorting

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Het verloop van de voorziening voor toegezegde premiekorting is als volgt:				
Stand per 1 januari		6.562		28.680
- Toevoeging via resultaat (15)	-43		2.146	
- Verleende kortingen op bruto premies	-6.519		-24.264	
Saldo mutaties		-6.562		-22.118
Stand 31 december		0		6.562

In 2015 is geen sprake van premiekorting. De voorziening voor toegezegde premiekorting bedraagt daarom ultimo 2014 nihil.

(8) Schulden

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
De verplichtingen uit hoofde van beleggingen bestaan uit:				
- Kortlopende schulden beleggingen	2.119		584	
Totaal		2.119		584

Overige schulden	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Onder de overige schulden zijn opgenomen:				
- Aandeel coassurantie jaren 2014 t/m 2018	33.638		0	
- Toekomstige afrekening coassurantie jaren 2009 t/m 2013	8.779		6.063	
- Nog te betalen bedragen inzake preventie en re-integratie sociale partners	2.979		4.272	
- Nog te betalen bedragen inzake invoering Solvency II	1.165		1.505	
- Nog te betalen coassuradeuren	1.070		55	
-Nog te betalen loonheffing	901		919	
- Nog te betalen kosten MN	652		1.311	
- Vooruit ontvangen bedragen via MN inzake de premieheffing	591		1.036	
- Handelscrediteuren	469		1.598	
- Nog te betalen kosten Vakraad Metaal en Techniek	446		532	
- Nog te betalen provisie tussenpersonen	95		72	
- Te betalen accountantskosten	54		79	
- Lopende rente banken	51		40	
- Overig	356		0	
Totaal		51.246		17.482

Van de post overige schulden is de reële waarde nagenoeg gelijk aan de boekwaarde.

Het Aandeel coassurantie jaren 2014 tot en met 2018 bestaat uit het aandeel van de coassuradeuren in de aan construct III gerelateerde beleggingen ad 33.638 duizend euro (de beleggingen behorend bij construct III staan op de balans van NV schade, daartegenover staat 50 procent technische voorziening en 50 procent aan de co-assuradeuren). Het aandeel in de beleggingen van de jaren 2014 tot en met 2018 betreft de waarde als deze per 31 december 2014 zou worden afgerekend. De daadwerkelijke afrekening wordt vijf jaar na afloop van de contractperiode verwacht.

De post Toekomstige afrekening coassurantie jaren 2009 tot en met 2013 ad 8.779 duizend euro betreft de afrekening van het winstaandeel tussen NV schade en de coassuradeuren als dat per 31 december 2014 zou plaatsvinden. De daadwerkelijke afrekening is in januari 2019. Het per 31 december 2014 af te rekenen bedrag is zonder rekening te houden met de ontwikkeling van de schuldpositie tussen 31 december 2014 en het afrekenmoment 31 december 2018.

(9) Afgeleide financiële instrumenten

De post afgeleide instrumenten aan de passiefzijde van de balans betreft de waarde van derivatencontracten met per saldo een negatieve waarde.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING

(10) Verdiende premies eigen rekening

De verdiende premies eigen rekening bestaan uit de (geboekte) bruto premies van 49.246 duizend euro (2013: 36.651 duizend euro) en de wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's ad 2.131 duizend euro (2013: - 1.118 duizend euro).

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
De bruto premies bestaan uit:				
- Gefactureerde premies	42.674		24.782	
- Premiekorting	6.519		12.132	
- Afschrijving premiedebiteuren	53		-263	
Totaal		49.246		36.651

Bij de gefactureerde premies is rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van nog niet ontvangen bedragen. De premiekorting betreft de korting die NV schade op de benodigde premie heeft verleend en voor 100 procent voor rekening van NV schade komt.

(11) Toegerekende opbrengst uit beleggingen

Van het totale beleggingsresultaat dat NV schade heeft behaald (zie de toelichting op post 18) is 76.712 duizend euro verantwoord als opbrengst uit beleggingen van de technische rekening (2013: -40.103 duizend euro).

(12) Overige technische baten eigen rekening

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Effect overheveling verzekeringsjaren 2009 t/m 2013	0		147.892	
Opgelegde boete inzake premie-inning	302		137	
Overige	462		1.487	
Totaal		764		149.516

Het effect overheveling verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013 betreft de toevoeging aan de technische voorziening ultimo 2013 die voortkomt uit het feit dat NV schade voor deze verzekeringsjaren per 31 december 2013 voor 100 procent het risico draagt. Deze toevoeging aan de technische voorziening is via Schade eigen rekening (post 13) als last verantwoord. Voor NV schade is deze toevoeging echter resultaat neutraal, zodat tegenover de last een post onder Overige technische baten is verantwoord.

(13) Schade eigen rekening

Onder de schade eigen rekening zijn opgenomen de in 2014 respectievelijk 2013 opeisbaar geworden uitkeringen ('Geboekte schade') en de mutatie van de voor toekomstige uitkeringen gevormde voorzieningen voor te betalen schade. Beide posten zijn apart gepresenteerd in de winst- en verliesrekening.

(14) Toevoeging voorziening toegezegde premiekorting

De wijziging voorziening toegezegde premiekorting betreft de in 2014 voor het jaar 2015 aanvullend benodigde voorziening naar aanleiding van toegezegde korting op de bruto premie inzake de WIA-producten. Het betreft de onttrekking ad 43 duizend euro (2013: toevoeging 2.146 duizend euro), exclusief de aanwending van de voorziening ten gunste van de verdiende premies eigen rekening. Zie ook de nadere specificatie bij post 7.

(15) Bedrijfskosten

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
De bedrijfskosten bestaan uit:				
- Uitvoeringskosten inzake de WIA-producten	9.105		5.465	
- Uitvoeringskosten inzake het WAO-product	1.372		1.489	
- Kosten preventie en re-integratie sociale partners	0		3.000	
- Algemene bedrijfskosten	2.197		2.247	
Totaal		12.674		12.201

Uitvoeringskosten inzake de WIA-producten

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Provisie coassuradeuren	1.015		1.290	
Provisie NV schade	0		1.221	
Provisie tussenpersonen	1.348		574	
		2.363		3.085
Af: provisie uit bruto premie	0		-2.441	
Administratiekosten uitvoering WIA-producten	6.489		2.946	
Extra uitvoeringskosten WIA-producten	253		1.875	
Totaal		9.105		5.465

Uitvoeringskosten inzake het WAO-product

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Administratiekosten uitvoering WAO-hiaat product	1.372		1.489	
Totaal		1.372		1.489

Op grond van de overeenkomsten met de coassuradeuren komt met ingang van 2014 100 procent van de uitvoeringskosten (en het verschil tussen bruto en netto premie) voor rekening van NV schade. Tot en met 2013 kwam 50 procent van de uitvoeringskosten inzake de WIA-producten voor rekening van NV schade en 50 procent voor rekening van de coassuradeuren.

Kosten preventie en re-integratie sociale partners

Via een opslag in de premie over 2014 is er niets beschikbaar voor de financiering van de Kosten preventie en re-integratie sociale partners. Over 2014 zijn de via facturen afgerekende bedragen voor duurzame inzetbaarheid 1.293 duizend euro. Dit bedrag is ten laste van de reservering gebracht. Daardoor bedraagt de resterende kosten-reservering ten behoeve van preventie en re-integratie sociale partners ultimo 2014 op de balans 2.979 duizend euro (2013: 4.272 duizend euro).

Algemene bedrijfskosten	2014 x 1.000 euro	2013 x 1.000 euro
- Secretariaatskosten	659	832
- Bezoldiging directie	635	461
- Bezoldiging commissarissen	205	189
- Adviseurskosten	360	254
- Afschrijving bedrijfsmiddelen	61	207
- Accountantskosten	46	49
- Toezichtkosten	36	35
- Kosten actuaris	11	59
- Overige	184	161
Totaal	2.197	2.247

Bezoldiging directie

Over 2014 en 2013 geldt er een crisisheffing. Dit betreft een fiscale regeling waarbij de lonen (inclusief bonussen) meer dan 150.000 euro bedragen, extra worden belast met een heffing van 16 procent. NV schade is 7 duizend euro verschuldigd ten aanzien van de crisisheffing over 2014, dit is gebaseerd op de lonen van het voorafgaand jaar (2013: 3 duizend euro).

Specificatie personeelsbeloningen

In 2014 had NV schade 8 werknemers in dienst (2013: 7). Het betreft de directie, de directiesecretaris, de risicomanager en het personeel in verband met duurzame inzetbaarheid. De personeelsbeloningen zijn verantwoord onder de Algemene bedrijfskosten (via Secretariaatskosten) en daarnaast onder de Kosten preventie en re-integratie sociale partners (voor wat betreft de beloning voor het personeel inzake duurzame inzetbaarheid).

Binnen de algemene bedrijfskosten zijn een aantal posten gestegen (in hoofdzaak personeelskosten en adviseurskosten) in de afgelopen jaren, dit wordt veroorzaakt door een drietal ontwikkelingen:

- Veranderde wetgeving (Solvency II) en een strakker toezichtsregime op verzekeraars, hebben de NV schade gedwongen om aanzienlijk meer kosten te maken om aan de gewijzigde eisen te voldoen.
- De ambitie van NV schade om haar klantbediening op een veel hoger niveau te brengen.
- NV schade is op verzoek van sociale partners gestart met het project duurzame inzetbaarheid, ten behoeve van werknemers en werkgevers in de sector. De daarmee samenhangende personeelskosten zijn opgenomen, maar zijn niet structureel en komen ten laste van het budget van dit project.

Als gevolg van deze ontwikkelingen is zowel het aantal personeelsleden als de tijdsbesteding van de directie gestegen. Per 2013 is de arbeidsduur van de directie aangepast van 24 uur naar 40 uur per week. In 2014 heeft een nabetaaling over 2013 aan de directie plaatsgevonden voor deze wijziging in de arbeidsduur.

Het bruto jaarsalaris van de directie is als gevolg daarvan gestegen van 153 duizend euro naar 175 duizend euro (exclusief reisonkostenvergoeding en pensioenregeling). De directie ontvangt geen variabele beloning in de vorm van een bonus.

De personeelsbeloningen zijn als volgt te specificeren:	2014		2013	
	x 1.000 euro		x 1.000 euro	
- Salarissen	1.085		998	
- Sociale lasten	97		88	
- Pensioenlasten	232		167	
Totaal		1.414		1.253

Ultimo 2014 waren er gemiddeld 8 personen in loondienst (2013: 7).

De pensioenregeling van de werknemers is ondergebracht bij Pensioenfonds MN. Hierbij is sprake van een Collective Defined Contribution (CDC) regeling. NV schade heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds dan wel recht heeft op een premiekorting in het geval van een overschot.

Specificatie accountantskosten	2014		2013	
	x 1.000 euro		x 1.000 euro	
- Onderzoek van de jaarrekening	48		46	
- Andere controleopdrachten	0		14	
- Adviesdiensten op fiscaal terrein	0		0	
- Andere niet controle diensten	0		0	
Totaal		48		60

De gespecificeerde accountantskosten zijn gebaseerd op de lopende contracten. Tevens wordt een deel van de accountantskosten toegerekend aan de coassuradeuren. Daardoor wijkt de specificatie accountantskosten af van de in de winst- en verliesrekening verantwoorde accountantskosten.

(16) Overige technische lasten eigen rekening

Onder de overige technische lasten eigen rekening zijn opgenomen:	2014		2013	
	x 1.000 euro		x 1.000 euro	
- Rente op liquide middelen	230		409	
- Afgeboekte rente- en boeteoplegging	113		54	
- Overige	1.588		160	
Totaal		1.931		623

(17) Toerekening technisch resultaat

	2014 x 1.000 euro	2013 x 1.000 euro
Het totale bedrag bij toerekening technisch resultaat bestaat uit:		
- Contractperiode 2014 - 2018	0	0
- Contractperiode 2009 - 2013	-2.716	-523
	-2.716	-523

Contractperiode 2014 - 2018

Over de contractperiode met de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2018 voert NV schade WIA-producten in coassurantie met de twee andere verzekeraars. Het resultaat over deze in boekjaar 2014 bedraagt 12.363 duizend euro negatief (2013: niet van toepassing). Het betreft het (50 procent) aandeel voor NV schade over de contractperiode.

In de overeenkomst met de coassuradeuren over de periode 2014 tot en met 2018 is bepaald dat bij een (cumulatief) positief resultaat maximaal 40 procent van het totale resultaat toe komt aan de coassuradeuren (bij een negatief resultaat 50 procent). Het effect van de toerekening van resultaat aan NV schade (50 procent) bedraagt in boekjaar 2014 0 duizend euro (2013: niet van toepassing).

Daarnaast is in de overeenkomst afgesproken dat ten laste van NV schade in totaal voor 4.980 duizend euro aan resultaat uit de contractperiode 2009 tot en met 2013 is gereserveerd voor eventuele verliezen in de contractperiode 2014 tot en met 2018. Als ultimo 2014 de eindafrekening van contractperiode 2014 tot en met 2018 zou plaatsvinden, dan is van de reservering 0 duizend euro nodig.

Contractperiode 2009 - 2013

Over de contractperiode met de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013 voerde NV schade WIA-producten in coassurantie met de twee andere verzekeraars. Het resultaat over deze in boekjaar 2014 bedraagt 3.907 duizend euro negatief (2013: 2.274 duizend euro positief). Het betreft het (50 procent) aandeel voor NV schade.

In de overeenkomst met de coassuradeuren over de periode 2009 tot en met 2013 is bepaald dat bij een (cumulatief) positief resultaat over de contractperiode een gestaffelde verdeelsleutel wordt gehanteerd, afhankelijk van de omvang van de door NV schade verleende premiekorting over deze periode. Op grond hiervan komt over de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2013 gemiddeld 83 procent van het resultaat toe aan NV schade. Het effect van deze toerekening in boekjaar 2014 bedraagt voor NV schade 2.716 duizend euro negatief (2013: 523 duizend euro negatief).

NIET TECHNISCHE REKENING

(18) Opbrengsten uit beleggingen

Over 2014 is een beleggingsresultaat (inclusief kosten) behaald van 86.197 duizend euro positief (2013: 20.891 duizend euro negatief). Dit resultaat betekent een positief rendement van 11,5 procent (2013: 1,8 procent negatief) op de WIA-beleggingsportefeuille en een positief rendement van 9,2 procent (2013: 4,9 procent negatief) op de WAO-beleggingsportefeuille. Het beleggingsresultaat bestaat uit de volgende posten in de winst en verliesrekening: Opbrengsten uit beleggingen, Niet-gerealiseerde winst op beleggingen, Beleggingslasten en Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen.

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Opbrengsten uit beleggingen (18)	30.427		30.133	
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (19)	91.253		10.065	
Beleggingslasten (20)	-20.623		-6.841	
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen (21)	-14.860		-54.248	
Opbrengsten uit beleggingen		86.197		-20.891

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Beleggingsbaten	19.247		15.392	
Gerealiseerde winst op beleggingen	11.180		14.741	
Totaal		30.427		30.133

(19) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen		91.253		10.065

(20) Beleggingslasten

	2014 x 1.000 euro		2013 x 1.000 euro	
Beleggingslasten	-2.632		-2,175	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-17.991		-4.666	
Totaal		-20.623		-6.841

(21) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

	2014 x 1.000 euro	2013 x 1.000 euro
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-14.860	-54.248

(22) Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het resultaat over 2014 bedraagt 9.747 duizend euro positief (2013: 551 duizend euro negatief). Het op basis van artikel 24 lid 1 van de statuten gedane voorstel tot resultaatbestemming is vermeld bij de Overige gegevens.

Den Haag, 30 april 2015

Directie:

drs. E. Ooms AAG

drs. P.N. Schrage

Raad van Commissarissen:

A.L. van Dalen

drs. ing. A.L.A van Gelder

drs. I. van Hoek AAG

C. Offerman RA

A. van der Veen MMO, voorzitter

Overige gegevens

Statutaire Bepalingen

Maatschappelijk kapitaal

Conform artikel 3 lid 1 van de statuten bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap 5.672.500 euro. Het is verdeeld in 50.000 aandelen, elk groot nominaal 113,45 euro.

Resultaatbestemming

In de statuten van NV schade is via artikel 24 de resultaatbestemming vastgelegd. De leden 1 tot en met 5 van dit artikel zijn hieronder integraal opgenomen.

Artikel 24 lid 1

De winst, die uit de vastgestelde jaarrekening blijkt, wordt als volgt aangewend:

- a. Allereerst wordt krachtens een besluit van de directie - welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft - een bedrag toegevoegd aan de tot het eigen vermogen behorende Algemene Reserve die als weerstandsvermogen wordt aangehouden teneinde de gewenste solvabiliteit te bereiken dan wel te behouden, een en ander met inachtneming van het in lid 2 bepaalde;
- b. Uit de eventueel hierna resterende winst wordt krachtens besluit van de algemene vergadering uitgekeerd een bedrag van maximaal vijf procent (5%) van het op de aandelen gestorte kapitaal uitgekeerd, met dien verstande dat dit percentage wordt vervangen door dertien procent (13%), voor zover winstuitkering geschiedt aan aandeelhouders die ingevolge artikel 5, onderdeel b van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, of daarvoor in de plaats getreden bepalingen, zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting;
- c. De na de toepassing van het in onderdeel a en b bepaalde eventueel resterende winst wordt als winstreserve gereserveerd en aangewend (i) ten behoeve van premieverlaging in de boekjaren gelegen na het boekjaar waarvoor de winst is vastgesteld en/of (ii) ten behoeve van werkgevers, werknemers en voormalig werknemers naar goedgevoelen van de algemene vergadering die daarover bij besluit kan beschikken. Deze winstreserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat negatieve resultaten en noodzakelijke toevoegingen aan het in onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen hierop in mindering kunnen worden gebracht.

Artikel 24 lid 2

- a. Het bedrag dat aan het lid 1, onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen wordt toegevoegd is zo hoog als nodig is om te kunnen voldoen aan de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, welke minimaal gelijk is aan de krachtens artikel 68 lid 1 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 wettelijk vereiste solvabiliteit. Over de hoogte van de gewenste solvabiliteit, alsmede van het in enig jaar aan het weerstandsvermogen toe te voegen bedrag wordt door de door de vennootschap aangestelde actuaaris in samenspraak met de door de vennootschap aangestelde accountant als bedoeld in artikel 22 vooraf advies uitgebracht.
- b. Aan het weerstandsvermogen kan geen andere bestemming worden gegeven dan die als omschreven in onderdeel a van dit lid.
- c. Het weerstandsvermogen is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat:
 1. Het weerstandsvermogen kan worden toegevoegd aan de voorziening winstdeling en kortingen, indien en voor zover de reserve weerstandsvermogen in enig jaar uitstijgt boven de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, zoals omschreven in onderdeel a van dit lid;
 2. Een in enig jaar negatief resultaat van de vennootschap ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht, indien en voor zover dit resultaat niet ten laste van overige reserves kan worden gebracht.
Een handeling als bedoeld in het onder 1 en 2 bepaalde geschiedt krachtens een besluit van de directie, welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft.

Artikel 24 lid 3

De directie is met goedkeuring van de raad van commissarissen bevoegd te besluiten tot uitkering van een interim-dividend met inachtneming van het bepaalde in artikel 105 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en onverminderd het bepaalde in lid 1 en 2.

Artikel 24 lid 4

Het dividend wordt uiterlijk veertien dagen na de vaststelling betaalbaar gesteld op de wijze en ter plaatse door de directie te bepalen.

Artikel 24 lid 5

Vorderingen tot winstuitkeringen vervallen door een tijdsverloop van vijf jaar te rekenen van de dag van de betaalbaarstelling.

Statutaire reserve

De in artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde winstreserve en de in artikel 24 lid 2c vermelde voorziening winstdeling en kortingen, zijn op de balans opgenomen onder de post Statutaire reserve.

Bestemming Van Het Resultaat

Het gewenste weerstandsvermogen ultimo 2014 is 151.795 duizend euro (2013: 127.404 duizend euro). Dat is 24.391 duizend euro hoger dan ultimo 2013 (2013: -2.591 duizend euro). Het aanwezige weerstandsvermogen is 128.024 duizend euro (2013: 118.277 duizend euro). Dat is + 9.747 duizend euro dan ultimo 2013 (2013: -551 duizend euro).

De benodigde herwaarderingsreserve, als onderdeel van het weerstandsvermogen, is in 2014 nihil (2013: -961 duizend euro).

Tenslotte is er vanwege het positieve resultaat en door onvoldoende vermogen (statutair) geen dividenduitkering mogelijk.

Op grond van de statuten en de verstrekte adviezen wordt de volgende bestemming van het resultaat voorgesteld:

- Van het positieve resultaat over 2014 ad 9.747 duizend euro kan geen dividend uitgekeerd worden aan de aandeelhouders.
- Toevoeging van 9.747 duizend euro aan de algemene reserve, dat bestaat uit het resterende resultaat 2014.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen en de directie van N.V. Schadeverzekering voor de Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van N.V. Schadeverzekering voor de Metaal en Technische Bedrijfstakingen (hierna: N.V. Schade MT of de vennootschap) te Den Haag gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Schade MT op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2014;
- de winst-en-verliesrekening over 2014; en
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Schade MT zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op 2,4 miljoen euro. De materialiteit is gebaseerd op 2% van het eigen vermogen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de 118.000 euro rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

N.V. Schade MT heeft belangrijke bedrijfsprocessen uitbesteed aan externe serviceorganisaties. De uitbesteede processen betreffen: de beleggingsadministratie, de verzekerden administratie, het actuariële proces de administratie van de overige bedrijfskosten en de financiële administratie.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de jaarrekening van N.V. Schade MT. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de uitbesteede processen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de uitbesteede activiteiten. Op grond

hiervan hebben wij de processen en/of onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De controle heeft zich met name gericht op de beleggingsadministratie, de verzekerdenadministratie, het actuariële afsluitproces en de financiële administratie. Voor deze processen/onderdelen hebben wij de accountant van de serviceorganisatie controlewerkzaamheden laten uitvoeren inzake de betrouwbare werking van de uitbestede processen en de gerelateerde financiële informatie.

Voor het proces inzake de administratie van de overige bedrijfskosten hebben wij specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op niveau van N.V. Schade MT, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van N.V. Schade MT verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening van de vennootschap.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Schattingen gehanteerd bij de bepaling, en de toetsing van de toereikendheid van de Technische voorziening voor te betalen schaden

N.V. Schade MT heeft een significante Technische voorziening voor te betalen schaden van 781 miljoen euro ofwel 79% van het balanstotaal. Bij de waardering van de Technische voorziening voor te betalen schaden zijn significante inschattingen van onzekere toekomstige uitkomsten noodzakelijk.

Verschillende assumpties worden gebruikt om deze langdurige verplichtingen te schatten, waaronder toekomstige inflatie en overlevingskansen. De Technische voorziening voor te betalen schaden moet toereikend zijn om aan de ingeschatte verplichtingen te kunnen voldoen. Hiertoe is tevens een risicomarge opgenomen in de Technische voorziening voor te betalen schaden. In 2014 heeft N.V. Schade MT een wijziging doorgevoerd in de vaststelling van de risicomarge met betrekking tot de WAO-verzekering.

Wij hebben onze actuariële specialisten ingezet om ons te assisteren bij onze controlewerkzaamheden op de waardering en de toereikendheid van de Technische voorziening voor te betalen schaden. Deze werkzaamheden waren vooral gericht op:

- de gehanteerde methoden en assumpties voor de waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden en de toereikendheidstoets, aan de hand van vergelijking met historische informatie en sectorinformatie;
- de intern opgestelde analyses van de uitkomsten van de toereikendheidstoets en de mutaties tussen perioden door N.V. Schade MT;
- de werkzaamheden en de rapportages van de certificerende actuaris.

Tevens hebben wij de basisgegevens die door N.V. Schade MT zijn gebruikt gecontroleerd en hebben wij de interne controles beoordeeld die door N.V. Schade MT zijn uitgevoerd op de waardering en de toereikendheidstoets.

Tenslotte hebben wij beoordeeld of de toelichting op de technische voorziening voor te betalen schaden en de toereikendheidstoets zoals opgenomen in de toelichting (noot 6 balans) voldoet aan titel 9 oek 2 BW.

Verwerking co-assurantieovereenkomst

N.V. Schade MT voert vier producten op het gebied van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: een WIA-werknemersverzekering, WGA-basis verzekering, WIA-excedent verzekering en een WIA-excedent-top verzekering. Deze worden in co-assurantie aangeboden aan werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek.

Mede in verband met wijzigingen in de bedrijfstak-cao heeft N.V. Schade MT per 1 januari 2014 nieuwe overeenkomsten ('Construct III') gesloten met twee co-assuradeuren, met een looptijd van 5 jaar.

De impact van de nieuwe contracten met co-assuradeuren is materieel in het kader van de jaarrekening 2014. Het aandeel van de andere co-assuradeuren in de aan Construct III gerelateerde beleggingen bedraagt 34 miljoen euro.

Onze controlewerkzaamheden omvatten het vaststellen van de correcte verwerking van de co-assurantie in de jaarrekening door toetsing aan contracten en overige afspraken tussen partijen. Tevens hebben wij beoordeeld of de verwerking in overeenstemming is met (algemene) uitgangspunten en richtlijnen inzake verwerking van bezittingen en verplichtingen zoals opgenomen in verslaggevingsregels.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van commissarissen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering van aandeelhouders op 20 maart 2014 benoemd als accountant van N.V. Schadeverzekering voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Den Haag, 30 april 2015

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. T. de Kuijper RA

Nadere informatie over bestuursleden

Onderstaand is nadere informatie opgenomen over de directieleden en leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Schadeverzekeringen Metaal en Technische Bedrijfstakken, per de ondertekeningsdatum van de jaarrekening. De vermelde nevenfuncties relevant voor de functie bij de vennootschap betreffen functies die duidelijk maken welke belangen de desbetreffende persoon heeft te behartigen.

Directie

drs. E. Ooms AAG

leeftijd:	52
in functie als directeur sinds:	1 september 2012
relevante nevenfuncties:	- Bestuurslid Pensioenfonds MN - Directeur Eduard Ooms Financieel Advies BV - Voorzitter Stichting Administratief Gemak

drs. P.N. Schrage

leeftijd:	61
in functie als directeur sinds:	6 december 2006
relevante nevenfuncties:	- Bestuurslid stichting ORBIS

Raad van Commissarissen

A.L. van Dalen

leeftijd: 62
in functie als commissaris sinds: 1 augustus 2011
relevante nevenfuncties: - Lid ROM

drs. ing. A.L.A van Gelder

leeftijd: 68
in functie als commissaris sinds: 8 januari 2013
relevante nevenfuncties: - Bestuurslid Bouw Informatie Raad (BIR)
- Bestuurslid Opleidings Advies Raad Avansplus HA Breda
- Commissaris Bouwgroep ASVB BV Den Bosch
- Commissaris 2BA BV
- Voorzitter Stichting Wetenschappelijk Onderwijs & Installatietechniek
- Adviseur Uneto-Vni inzake BIM
- Directeur ARTA BV

drs. I. van Hoek AAG

in functie als commissaris sinds: 57
7 mei 2014
relevante nevenfuncties: - Lid bestuur People 4 Earth Foundation
- Lid bestuur Stichting Pragmatikos
- Commissaris OOM Verzekeringen (als groep)
- Commissaris Anno12 Zorgverzekeraar N.V.

C. Offerman RA

in functie als commissaris sinds: 65
20 januari 2014
relevante nevenfuncties: - Lid Raad van Toezicht Stichting FNV Formaat

A.van der Veen MMO

leeftijd: 66
in functie als commissaris sinds: 1 augustus 2011
relevante nevenfuncties: - Onafhankelijk voorzitter FCB
- Vice voorzitter RvC Stimulanz
- Lid Raad van Toezicht PMT

Wilt u
meer informatie?
Kijk op onze website
www.nvschade-mt.nl.

NV Schadeverzekering

Metaal en Technische Bedrijfstakken

Postbus 16862 | 2500 BW Den Haag

t. 070 316 08 34 | w. nvschade-mt.nl | e. info@nvschade-mt.nl

Klanteninformatie is telefonisch bereikbaar op werkdagen tussen 8.00 en 17.30 uur.

NV Schadeverzekering Metaal en Technische bedrijfstakken, K.v.K 27148461 is ingeschreven bij de AFM, registratienummer 12000620.

Keurmerk klantgericht verzekeren